

Nepriklausoma

THIS PAPER WAS MAILED
Thursday, July 7, 1988

Lietuva

• LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY •

Nr. 27-28-29 (48-ji metai) 1988 m. LIEPOS - JULY 7 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE ST. LASALLE, P.Q., H8P 1C4. Tel: 366-6220 • 50 c

SAVAITINIAI ĮYKIAI

(h.n.)

IDOMŲ SOVIETŲ KOMUNISTŲ PARTIJOS NUTARIMAI

Keturias dienas trukusi nepaprastoji Sovietų Sąjungos komunistų partijos konferencija Maskvoje baigėsi š.m. liepos 1 d. Jos metu ne tikta padaryta radikalių nutarimų, bet pirmą kartą nuo Lenino laikų buvo viešai ginčytasi. Sovietijos gyventojai, kaip rašo New YORK TIMES, buvę pritrenkti, beveik žado netekę. Vieni esą pyko dėl tokio viešo spektaklio, bet kiti džiaugėsi. Buvę ir siaubo apimti, išsigandusių. Vieni palaikė vienus kalbėtojus, kiti - kitus, bet masės buvusios giliai sukrėstos.

Žmonės klausėsi kiekvieno žodžio kalbėjusiųjų už ir prieš reformas, už ir prieš partijos didžiūnus, deputatus. Delegatai driso ir iškėlė visą elbę negerovių, slėgusių ir tebeslegiančių paprastuosius žmones. Pats Gorbachiovas aktyviai dalyvavo ir vadovavo konferencijai, pertraukdamas kalbėtojus, išpėdamas, padrausindamas. Daugelis partijos didžiūnų viesiai abejojo Gorbachiov'o reformomis, baimindamiesi tų reformų neigiamų padarinių, nes esą ir dabar jau kiekvienas ir kiekviena klausinėja ir ginčijasi apie viską ir dėl visko, trukdydami partiečių ir pareigūnų darbą. Buvę ir tokių, kurie reikalavę viesiai paskelbti partijos didžiūnų algas.

Paminėtina dalis nutarimų: 1) Sovietų Sąjungoje būsią įvesta prezidentinė valdymosi sistema ir prezidentu būsiąs generalinis partijos sekretorius, kuris būsiąs išrenkamas naujai išrinkto 2250 atstovų vienetui: jis vadinsis Liaudies Deputatų kongresu; 2) Visi partijos vadai ir valdininkai turės po 10 metų užleisti savo pareigas kitiems; tasai nuostatas paleis visus partiečius nuo atskirų poskyrių iki paties Centrinio komiteto, iskaitant ir generalinį sekretorių. Prezidentas (kuriuo bus Gorbachiovas) vadovaus visų svarbiųjų įstatymų paruošime ir priėmime, darys visus pagrindinius tarptautinius sprendimus, atstovaus Sovietų Sąjungai užsienyje ir pirmininkaus Saugumo tarybai bei Vyriausiajam Sovietui.

Savo kalboje Gorbachiovas tačiau labai aiškiai pasisakė prieš bet kokius tautybių reikalavimus autonomijos ir teritorinių pakeitimų. Lygiai griežtai ir aiškiai jisai pabrėžė, kad šalia komunistų partijos nebus leistos jokios kitos politinės

partijos. Ekonominėje srityje bus leista daugiau asmeninės iniciatyvos, net kai kurie ūkininkai galės gauti žemės ir ją privačiai dirbti. Užsienio komentatoriai pastebi, kad kaip tikta ekonominių reformų pasiekimas arba nepasiekimas nulems Gorbachiov'o reformų ir jo paties ateitį.

AMERIKIEČIŲ KARO LAIVAS NUŠOVĖ IRANO CIVILINIŲ LĖKTUVŲ

Dar ne visai išaiškintomis aplinkybėmis, JAV karo laivas USS VINCENNES Persijos įlankoje dviem raketais nušovė Irano keleivinį lėktuvą, kuriuo skrido 290 keleivių. Lėktuvą sprogo ore ir visi juo skridusieji žuvo.

Šiuo metu Irano lėktuvai jau surinko apie 200 vandenų plūduriuojančių lavonų. Iranas žada už tai atsikiešyti ir nužudyti, jų žodžiais, bent tiek pat amerikiečių. Atrodo, kad JAV karo laivas civilinį lėktuvą palaikė prieš karinį lėktuvą, nes bent keletą kartų karo laivo užklausta lėktuvo igula nieko neatsakė. Lėktuvą, kaip praneša JAV, pakilo iš karinio aerodromo ir skrido ne sutartu ir nustatytu ore keliu. Pats JAV prezidentas pavadino šį incidentą apgailėtiniu įvykiu, išreiškė užuojautą žuvusių artimiesiems, bet pateisino karo laivo elgesį, nes laivo kapitonas turėjo rimto pagrindo manyti, kad jo laivą puola prieš karinės aviacijos lėktuvus.

Katastrofos pasekmės gali būti labai nemalonios JAV civilinams ir karniams taikiniams bei amerikiečių kariams bei civiliams, nekalbant apie amerikiečių ikaitus Libane.

ORO PIRATAI SOVIETIJOJ

Viešumos dvasios apimta sovietų spauda paskelbia vis naujų ir idomių faktų. TRUD puslapiuose paskelbta, kad per pastaruosius 15 metų Sovietų Sąjungoje buvo įvykdyta net 50 bandymų pagrobti lėktuvus ir juos nuskraidinti į kitus aerodromus. Tik keli tų bandymų buvo paskelbti anksčiau sovietų spaudoje. Kremliaus valdininkai aiškina, kad oro piratai atsirado labiausia dėl "per daug griežtų emigracijos taisyklių". Ir tuojau pat priduria, jog tuo užsiiminėjo "kriminalinis ir antisocialus elementas, troškęs išvengti atsakomybės, pabėgdamas į užsienius". Nežiūrint "glasnost", sunku pasakyti tiesą apie norinčius pabėgti iš "sovietinio rojaus".

NEPRAŠYTI "SVEČIAI"

Baltijos jūroje pradėjo ekskursuoti ir sovietų povandeniniai laivai. Tų neprašytų svečių daugiausiai lankosi Švedijos pakraščiuose, snipinėdami švedų pakrančių apsaugą ir laivyną. Kiekvienais metais švedai nuveža nemažą skaičių sovietinių povandeninių laivų, o 1981 metais vienas sovietų povandeninis laivas ištrgo seklumoje netoli švedų karinės jūrų bazės Karlskronoje.

SLOVAKŲ KATALIKAI DEMONSTRUOJA

Levoceje susirinko apie 100,000 slovakų katalikų minia, norėdama paskelbti savo reikalavimus ir padeonstruoti, koks galingas Slovakijoje katalikų religinis sąjūdis. Maldininkai meldėsi į Dievo Motiną ir reikalavo iš sovietinės Čekoslovakų valdžios religinės laisvės. Kaip žinia, daugelis slovakų labai nenoriai priima slovakų tautos įjungimą į Čekoslovakijos valstybę. Dar nepriklausomybės laikais buvo gyvas slovakų tautinis sąjūdis, reikalaujantis Slovakijai visišką nepriklausomybės. Naciams užėmus Čekoslovakiją ir iš čėkų Bohemijos ir Moravijos padarius protektoratą, slovakams buvo leista sukurti neva tai sąvaramišką valstybę. Už tai slovakai turėjo kovoti su vokiečių armija Rytų ir Vakarų frontuose.

LATVIŲ KULTŪRININKAI REIKALAUJA NEPRIKLAUSOMYBĖS

Latvijos rašytojų draugija ir daugelis kitų sąkų kultūrininkų pasiuntė Kremlui deklaraciją, kurioje reikalaujama "Latvijos suvereninės valstybės". Deklaracijoje reikalaujama, kad latviams būtų leista save atskirai atstovauti Jungtinėse Tautose ir sporto olimpijadose, kad būtų leista patiems prižiūrėti savo spaudą, leidyklas ir vizų užsienin išdavimą, kad būtų galima užmegzti tamsesnius ryšius su užsienyje gyvenančiais latviais. Deklaracijoje taip pat reikalaujama didesnės pačių latvių kontrolės karinėje tarnyboje ir viešojoje bei slaptojoje policijoje. Deklaracijoje reikalaujama, kad latvių kalba būtų pagrindinė respublikos kalba ir kad latviai galėtų kontroliuoti rusų antplūdį Rygon ir Latvijon. Taip pat užsimenama, kad Latvija nori būti suvereninė valstybė, atsiskyrusi nuo Sovietų Sąjungos.

Latvių deklaracija yra vėliausia vieša, politinė ir kultūrinė manifestacija tokių manifestacijų grandyje. Panašios manifestacijos ir demonstracijos jau įvyko Armėnijoje, Azerbeidžane, Estijoje ir, visai neseniai, Lietuvoje.

VISIEMS SKAITYTOJAMS, BENDRADARBIAMS, RĖMĖJAMS, TALKININKAMS - LINKIME

MALONIAUSIŲ ATOSTOGŲ!

/kitas "NL" numeris išeis rugpjūčio mėn.8 d./

"NL"

Latvijos rašytojų sąjunga ypač drąsiai ir atvirai reikalavo laisvės Latvijai ir latvių kūrinybiam žodžiui š.m. birželio 1-2 dienomis įvykusiame savo suvažiavime. Latvių rašytojų manifestui pritarė Latvijos žurnalistai, architektai, aktoriai, dailininkai ir kinematografai.

Estijos rašytojai jau anksčiau yra paskelbę panašius reikalavimus. Kol kas lietuviai rašytojai pavergtame krašte tokio pareiskimo atskirai nėra paskelbę, tik tai jų atskiri rašytojai dalyvavo š.m. birželio 24 dienos milžiniškoje demonstracijoje Vilniuje (žiūr. praeito numerio aprašymą).

KANADAI 121 METAI

Kanada š.m. liepos 1 d. išskirtinai atšventė visame krašte savo 121 -ąjį gimtadienį. Miestuose ir miesteliuose vyko paradai, koncertai, žaidynės ir buvo saudomos raketos. Pagrindinis spektaklis Ottawoje praėjo pakiliai ir sėkmingai, nors didžiama programos buvo gerokai nevykęs hollywoodinio amerikiečių sukirpimo pasirodymas, kurio metu atskirų, taip vadinamų, dainininkų balsai vos girdėjosi, o pačios dainos buvo taip pat amerikietiško limonadinio "šmalco" nevykęs pamėgdžiojimas.

PERŠA SUTARTI PATS JOS NEPERSKAITĖS

Kanados-JAV laisvesnės prekybos sutartį populiarinti ir įpiršti Kanados gyventojams min. pirm. B. Mulroney paskirtasai newfoundlandietis John Crosbie, prekybos ministeris, pasižymi mikliu daugžodžiumu, įveliančiu jį į įvairias nedėkingas situacijas. Štai, parlamento debatuose jis parlamentarams prisipažino, visos sutarties teksto neperskaitęs, nes anot jo, kas gi tokį ilgą tekstą skaitys. Jis net bandė įrodinėti, kad nė vienas ministeris ir parlamento atstovas nesas viso teksto perskaitęs. Jį labai greitai nutildė tie, kurie buvo visą tekstą skaitę. Opozicija nurodė, kad gal kaip tikta dėl to gerbiamas ministeris, važinėdamas po Kanadą tvirtino, jog Kanados kultūrinės institucijoms ir pačiai kultūrai jėkios grėsmės iš JAV leidėjų ir hollywoodininkų nesą. Bet sutarties 2005-to skyriaus pirmajame paragrafe rašoma, kad JAV "konkurudamos gali imtis priemonių atitinkamo komercinio poveikio". Paprastais

žodžiais kalbant, Amerika gali savo pigesne milžiniška gamyba užgožti negausią ir savitą kanadietiškąją. Atrodo ir Crosbie, pana-

šiai kaip ir jo ministeris pirmininkas, dažnai garsiai ir daug kalba, ir tikta vėliau pradeda galvoti ką buvo pasakęs.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIME KANADOJE? TORONTO MIESTE BUVO IŠRINKTA NAUJA PLB VALDYBA:

pirmininkas - dr. V.BIELIAUSKAS, II-asis pirmininkas - E.Čuplinskas (Toronto), dr. V.Dambrava (P.Amerika), A.Gureckas, A.Juzukonis (Toronto), R.Kudukis ir G.Petrauskienė (Toronto).

Kontrolės Komisija:

R.Kriauciūnas, V.Petrulis, I. Urbonas ir G.Kamantienė.

Garbės Teismas:

Dr. A.Damušis, inž. J.V.Danys (Ottawa), dr. K. Ambrozaitis, dr.P.Lukoševičius (Montreal) ir M.Lenkauskienė.

/Visi skliausteliuose nepažymėti yra iš JAV/.

PRANEŠA ELTA:

MASINĖJE DEMONSTRACIJOJE VILNIUJE REIKALAUJAMA LIETUVAI SUVERENUMO

Vilniuje birželio 24 d. įvyko masinės demonstracijos, iš kurių paaiškėjo, kad Lietuvos komunistų partijoje pasireiškė skilimas, vienai jos daliai viešai pasisakant už Lietuvos suverenumo atkūrimą. Apie tai Pasaulio Pabaltiečių Tarybos biurui Strasboure telefonu pranešė žinomas žmogaus teisių veikėjas ir naujai įsteigto "Demokratinio Sąjūdžio" vadovaujantis narys, Povilas Pečeliūnas.

Pagal šį pranešimą, demonstracijose dalyvavo tarp 50 ir 70 tūkstančių žmonių, kurių tarpe buvo taip pat partijos centro komiteto narys Algirdas Brazauskas, Vilniaus partinio komiteto pirmasis sekretorius Kęstutis Zaleckis, bei komjaunimo pirmasis sekretorius Masaitis. Jis sugestvyviai tris kartus paklausė, ar Lietuvos komunistų partijos generalinio sekretoriaus pavaduotojas, rusas MIKILIN'as gali būti toliau partijoje toleruojamas. Minia tris kartus atsakė: "Šalin jį!"

Kalbėtojai, kurių tarpe buvo inteligentijos atstovų, menininkų ir partijos pareigūnų bei žmogaus teisių veikėjų, vieningai reikalavo sugrąžinti Lietuvai valstybinį suverenumą, remiantis Sovietų Sąjungos konstitucijos 73-uoju straipsniu. Jie vienbalsiai reikalavo, kad Lietuva galėtų pati tvarkytis savo viduje ir save atstovauti užsienyje. Anot pranešimo, "šios kalbos buvo triukšmingu pritarimu ir šūkais 'Suverenumas! Suverenumas!' palydėtos."

Pateikti reikalavimai pirmiausia yra taikomi ateinančią savaitę Maskvoje prasidėsiančiai XIX-jai partijos konferencijai. Daugelis jų punktų yra panašūs į Latvijos ir Estijos reikalavimus, būtent: leisti vėl naudoti tautinius simbolius bei Tautos himną, kuriuos 1940 metais okupacinė Sovietų Sąjungos valdžia uždraudė; paskelbti lietuvių kalbą valstybine Lietuvos kalba; įvesti Lietuvos pilietybę ir pavesti ūkio, finansų, kredito bei muitų politiką Lietuvos valstybės kontrolei. Lietuva galėtų likti sujungta su Sovietų Sąjunga konfederacinės unijos forma.

"Demokratinio Sąjūdžio" taryba pranešė, kad ji išleido necenzūruotą organą. Valstybinės spaustuvės Vilniuje darbininkų atstovas susirinkusiai miniai pasakė, kad jie ši organą savo laikui neapmokamai spausdins ir taip pat jam parūpins spausdinimo reikmenis.

Žmogaus teisių gynėjas Pečeliūnas savo pranešime Pabaltiečių biurui Strasboure pabrėžė faktą, kad birželio 24-tos dienos demonstracijose nei milicijos, nei kitų saugumo organų nesimatė.

Jis ir kiti žmogaus teisių veikėjai šią padėtį laiko revoliucine ir neatmeta galimybės, kad į ją gali būti įsikišta, pavartojant jėgą. Šių demonstracijų metu plėvė savo jūra iki šiol uždraustą lietuvių tautinių vėliavų. Buvo reikalaujama jas, ir taip pat uždraustą Lietuvos herbą, vėl leisti oficialiai naudoti. Demonstracija, kuri vyko nuo 6:30 val. iki 10 val. v., minia užbaigė, sugiedojusi nepriklausomos Lietuvos himną.

Demonstracijos metu tvarką palaikė "Demokratinio sąjūdžio" pareigūnai su žaliais raikščiais ant rankovių. Tvarka, kaip pranešama, buvo pavyzdinga.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LAIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 22 -
Rėmėjo - \$ 25, -

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Paľubinskienė Nijolė, Paukštienė Jadvyga, Peteris Ilona, Petravičius Viktoras, Plioplys Audrius, Pocienė Ieva, Poska Roland, Pranas Gailius, Račkus George, Šileikienė Snaigė, Simanavičius Laima, Sodeikienė Zita, Stanevičius Alfredo, Stankūnienė Magdalena, Stončius-Kuolas Danguolė, Strasevičius Marija, Sutkus Ada, Sutkus Rasa, Švabas Veronika, Tamašauskas Otis, Tamošaitienė Anastazija, Tamošaitis Antanas, Urbaitytė Elena, Vizgirda Viktoras, Žumbakienė Giedrė.

Literatūros Vakaras

Penktadienio vakarą įvyko LITERATŪROS VAKARAS. Nors daugelis anksčiau spaudoje skelbtų rašytojų jame ir nedalyvavo, vakaras pasisekė: visi poetai, prozaikai ir dramaturgai savo kūrybą paskaitė išraiškiai, idomiškai ir visų kūryba pasiekė gausius klausytojus. Gal tiksliai Rasos Lisauskaitės-Kazlienės padeklamuotas ir apvaidintas Maironio "Čičinskas" nesiderino prie vakaro programos, nes Maironio baladės teksto dalies kažin kodėl nesigirdėjo, tekste padaryta klaidų. Pats apvaidinimas buvo per daug tiesioginis ir todėl neisrūškėjo baladės nuotaika. Rasa Kazlienė parodė neabejotiną talentą, entuziazmą ir gerą lietuvių kalbos mokėjimą.

Vakare dalyvavo šie rašytojai: Juozas Kralikauskas, Edita Nazaraite, Jurgis Jankus, Eglė Juodvalkė, Antanas Gustaitis, Julija Švabaitė - Gylienė, Leonardas Andriekus, Kostas Ostrauskas, Vytautas Tamulaitis ir Henrikas Nagys. Kaip ir visų kongreso parengimų, ir literatūros vakaro dalyviams ir klausytojams buvo išdalintos meniškai, dviem spalvomis atspausdintos ir rašytojų nuotraukomis papildytos, programos.

Vienu kongreso iškiliųjų momentų buvo ir dr. Kęstučio Girniaus paskaita "IŠIPAREIGOJIMAS TIESAI". Šis jaunesnės kartos filosofas, mūsų iškilaus filosofo dr. Juozo Girniaus sūnus, savo išpūdingoje paskaitoje sugebėjo tiesiai ir įtaigiai žodžiu, puikiai lietuvių kalba išdėstyti pagrindines mintis. Paskaita buvo perteikta taip įtaigiai,

MILDA LENKAUSKIENĖ PLB Kultūros komisijos pirmininkė.

kad jos su didžiausiu dėmesiu klausėsi auditorija. Išdėmėtina ir džiugu, kad prelegentas sugebėjo visiems suprantama terminologija perteikti savo mintis. Pati paskaitos tema buvo labai aktuali mūsų dabatinei kultūrinei situacijai ir derinosi su tolimesnėmis Kongreso svarstybomis.

(Apie Kongreso eigą ir programas bus parašyta kituose "NL" numeriuose).

h.n.

PUIKIAI PASISEKĖ PASAULIO LIETUVIŲ IV-TASAI KULTŪROS KONGRESAS

Prieš paminint visus Kultūros kongreso, įvykusio 1988 m. birželio mėn. 24-27 dienomis Toronte, renginius ir parodas, būtina pastebėti, kad šis kongresas, lyginant jį su kitais panašiais renginiais, praėjo darbingai, pakiliai ir labai sklandžiai. Pirmą kartą visa programa vyko punctualiai: buvo pradėdama laiku ir baigiama laiku. Nereikėjo niekam praleisti kurio nors svarstymo, nes nė vienas jų nevyko paraleliai su kitu. Visi svarstymai vyko tose pačiose patalpose. Visi svarstybų vadovai pravedė pasisakymus, neleidami jų užvilkti ir duodami progos norintiems pasisakyti. Buvo padėti mikrofonai ir salėje, todėl klausytojai taip pat galėjo dalyvauti diskusijose. Visi mikrofonai veikė. Užteko kėdžių visiems. Informacija ir techniskasis darbas buvo atlikti pasigerėtinai. Laiko stoka šiek tiek sutrumpino svarstybas, bet tai buvo neišvengiama dėl svarstybų gausumo.

Neabejotinai ypatingo pagyrimo ir padėkos nusipelnė Kongreso pagrindinė vadovė Milda Lenkauskienė, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Kultūros komisijos pirmininkė. Jos darbo, takto ir optimizmo dėka šis kongresas taip puikiai pavyko. Daug nuopelnų priskirtina ir Kongreso programos koordinatoriui Pranui Jogai, ir kongresą ruošiant, ir jo metu sumaniai derinusiame gausią ir įvairią programą. Nemažiau darbo idėjo ir to kongreso organizacinis komitetas Kanadoje, kurio pirmininkė Rasa Lukševičiūtė-Kuriene matėme tiesiog skraidant viso kongreso metu: ji buvo visur, visada, kai prireikdavo pagalbos ar informacijos, ar patarimo. Be abejo, jos vadovaujamo komiteto nariai taip pat atliko milžinišką techninį (taip vadinamą, juodąjį) darbą. Visų jų pavardžių čia nevardinsime, nes jas galime rasti dailiai išleistame KONGRESO VADOVE. Ir tai paminėtina: visi leidiniai (o jų buvo gausu) išleisti skoningai, estetiškai, be klaidų ir tiksliai informuoja apie visą kongreso ruošą bei eigą. Viscs parodos buvo gerai suorganizuotos, eksponatai idomūs ir gerai išdėstyti. Naujiene buvo visų premijuotų knygų viršelių paroda, akivaizdžiai įrodžiusi, kokia gyva ir kūrybinga buvo ir dar tebėra mūsų išeiviskoji lietuvių literatūra.

Be priekaišto buvo transportacija, viešbutis ir visa tam tikslui skirta informacija: ji buvo išteikta kiekvienam kongreso dalyviui skoningame aplanke, kuriame buvo ir plati informacija apie Toronto miestą ir visas jo idomybes. Žodžiu, kongresas buvo suorganizuotas be priekaišto. Dabar pažvelkime į atskirus kongreso renginius, trumpai juos apibūdindami. Platesnius jų aprašymus teks atspausdinti sekėčiuose "NL" numeriuose, nes jie tikrai to verti.

Dailės paroda

Kadangi DAILĖS PARODA įrašyta Kultūros kongreso darbotvarkėje pirmoje vietoje, apie ją pirmiausia ir kalbėsime.

Jos atidarymas įvyko dar penktadienį popiet Skylight galerijoje. Ji buvo čia atidaryta penktadienį ir šeštadienį, o sekmadienį perkelta į Anapilį. Parodą, pavadintą LITHUANIAN ART '88, suorganizavo ir prižiūrėjo Algimantas K e z y s . Parodos proga išleistas, dalinai spalvotomis reprodukcijomis papuostas, puikus leidinys. Leidinyje (anglų kalba) idėti originalūs parodos dailininkų pasisakymai apie savo kūrybą, kuriems trumpą įvadą parašė A. Kezys. Reprodukcijos atspausdintos rūpestingai ir tikrai profesionaliai. Išstatytųjų darbų tarpe yra labai gerų, gerų ir silpnųjų. Kiekviena dailininkė ir dailininkas atstovaujami vienu arba dviem - trim kūriniais. Atstovaujamos įvairios technikos ir stiliai, nuo figūrinės, ornamentinės iki visiškai abstrakto bei eksperimentinės dailės. Katalogo kokybę įrodo kad ir toks faktas: yra kūrinių, kurių reprodukcijos žymiai idomesnės ir koloritu, ir kompozicija, negu patys originalai.

Bendras parodos išpūdis - labai geras. Tiksliai Anapilyje parodos patalpa nebuvo dėkinga, todėl ir išdėstymas, ir apšvietimas nebuvo tokie, kokių parodos rengėjai būtų pageidavę. Atskirai pagirtinos aukštos kokybės lietuvių dailininkų reprodukcijų atvirutės, kurių gausi ir techninė - kai puikiai atspausdinta kolekcija džiugino kiekvieną lankytoją, seniai tokių lietuviškų tikrai meniškų atviručių pasiilgusi. Tai vis mūsų iškilaus foto menininko, šios parodos kuratoriaus Algimanto Kezio nuopelnas.

Parodoje dalyvavo 54 menininkai - kės iš JAV, Kanados, Vokietijos, Prancūzijos, Anglijos, Švedijos, Kolumbijos, Urugvajaus ir Australijos: Algimantas Arvydas, Ambrozaitis Marytė, Arbas Edmundas, Balukienė Vanda, Bigelytė-Silverman Jūratė, Budrys Eugenijus, Dargis Alfonsas, Daugvila Jurgis, Eiva Aleksandra, Elskus Albinas, Gaižutis Marytė, Gaputyte Elena, Ignas Vytautas, Janavičienė Jolanta, Janavičius Jurgis, Kepalaitė Elena, Klimas, Fourier-Ruelle Daphnė, Lapė Pranas, Lipaitė Livija, Luksha David, Marčiulionis Aleksandras, Marčiulionienė Eleonora, Marder Donna Rhae, Marks-Monkutė Janina, Mikšys Žibuntas, Mozoliauskas Ramojus, Nazaraite Edita, 2 psi

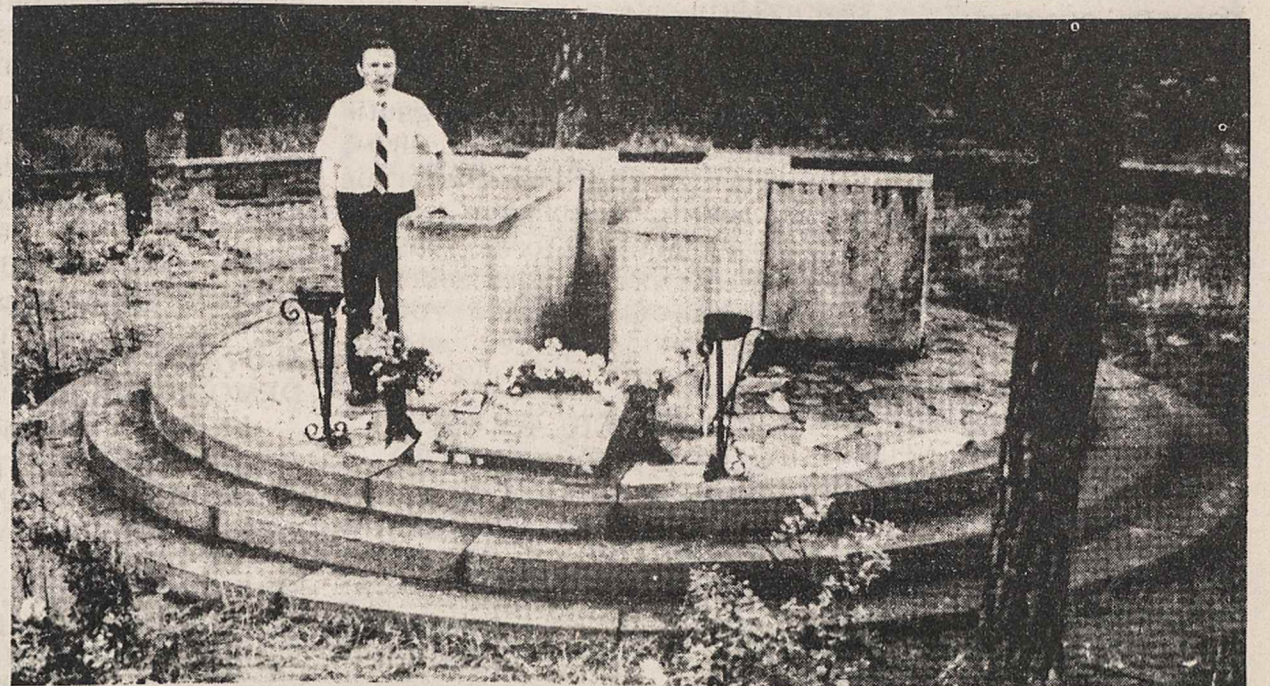
DEŠINĖJE -

Transatlantinių lakūnų
DARIAUS ir GIRENO
PAMINKLAS

Soldino miške. Čia mūsų narsieji lakūnai, perskridę Atlantą, žuvo 1933 m. liepos mėn. 17 d.

Šią sritį dabar valdo Lenkija.

Vroclovo lietuviai rūpinasi paminklo priežiūra.

Kaip naudingos jums mūsų programos

Kanados Darbo Centruose

MES TURIME PATYRUSIŲ PATARĖJŲ IR IŠRADINGŲ PROGRAMŲ. SVARBIAUSIA MUMS RŪPI GERAI ATLIKTI SAVO DARBĄ. LABIAU, NEGU BET KADA, MES PADEDAME ŽMONĖMS, TURINTIEMS ĮVAIRIAS ĮDARBINIMO PROBLEMAS.

Mes padedame žmonėms,

KURIE PRARADO SAVO DARBUS IR TIEMS, KURIŲ DARBAI TURI BŪTI PAKEIČIAM. MES TAIP PAT PADEDAME TIEMS, KURIEMS SUNKU SUSIRASTI DARBUS, KAIP PAV., MOTERIMS IR JAUNIMUI.

Mes padedame verslininkams

SAMDYTI IR APMOKYTI NAUJUS TARNAUTOJUS, TAIP PAT PAKELTI SUGEBĖJIMŲ LYGĮ DIRBANČIŲJŲ. NUO PRADEDANČIŲJŲ IKI MENAŽERIŲ.

Faktai:

- PRAEITAIS METAIS DAUGIAU KAIP 650-TYJE VIETŲ PAGELBĖJOME DAUGIAU KAIP 5 MILIJONAMS KANADIEČIŲ.
- DAUGIAU KAIP 400.000 KANADIEČIŲ DALYVAUJA MŪSŲ ĮDARBINIMO IR APMOKYMO PROGRAMOSE KASMET.
- PO TRIJŲ MĖNESIŲ 88% TŲ ŽMONIŲ PATVIRTINO, KAD PROGRAMOS JIEMS BUVO NAUDINGOS.

JEIGU JUMS REIKIA PAGALBOS, KREIPKITĖS Į "CANADA EMPLOYMENT CENTRE". MES PASIRUOŠĘ JUMS PADETI. MUMS TAI RŪPI.

Canada Employment Centres

Employment and Immigration Canada

Emploi et Immigration Canada

Canada

LIETUVA DVIEJŲ MILŽINŲ ŽAISME...

DAINAVOS ŠALIES SŪNUS

/ tęsinys /

Atvykstate nuostabiai laimingai per visą degantį bombų suardyta miestą. Savo kelionės tikslą pasiekėme. Telioka dabar susirasti saviškius, kurių nė dvasios apie jų buveinę nesimato. Aplinkui jau priemiesčio ūkininkų laukai su gražiai banguojančiais rugių laukais. Čia pat ir matematikos mokytojo Klemo namai su puikiu dirvų gabalu. Namas, kur mano sesers šeima ir aš pats praeitą žiemą su trim kitais vyrukais praleidome, stovi tuščias. Aplinkui - nė jokio gyvūno. Namų durys ir langai uždarinti. Apibėgiojame aplink namą, apžiūrime sodą - nieko. Dairomės į javų plotus, Šešupės aukštuose krantuose. Laukiame. Niekur nieko. Staiga, žemai virš degančio miesto didžiū greičiu prastaugia sidabrinų lėktuvų grupelė su raudonomis žvaigždėmis. Paskui juos atskuta pilkai dažyti vokiečių naikintuvai, tratinami iš kulkosvaidžių ir patrankelių. Pagauti siaubo, slepiamės už namų. Ir vėl viskas nurimsta. Laukimas darosi nervingesnis. Jau buvome nutarę važiuoti namo. Aš jau užrašiau kreida ant namo priekinių durų, jog čia mūsų būta, kai pusbroliš Petrukas pamato iš rugių lauko išlendant žmogystą. Aš tuojau atpažįstu savo svainį Joną Cevinšką. Susimuojujame. Netrukus iš javų lauko pakyla ir daugiau žmonių. Matau, kad tai ir abi sesės su antruoju svainiu Juozu Naujokačiu. Koks džiaugsmas pagavo mus visus! Mes džiaugėmės pamatę gyvus ir sveikus miestiečius, o jie be galo apsidžiaugė, kad atskubėjo mūsų pagalba juos iš karo baisių nors dalinai išgelbėti. Kuo greičiausiai puolame visi į butą sugriebti į vežimą bent patalynės ir drabužius, ir dalelę baldų.

Už keliolikos minučių, mūsų gerokai pakrautas vežimas pajudėjo vėl į Kauno gatvę. Baikščiai dairomės į visus šonus ir į padanges, ar neatskrenda vėl kokie priešo lėktuvai. Gatvė kaip mirusi. Staiga, nuo Vilkaviškio gatvės pro mano V. Mokyklą ir Pašto rūmus baisiu greičiu atskuba keletas sovietinių sunkvežimių su salmuotais kariais viduje. Prie sunkvežimių prikabinoti šokinėja sunkūs zenitiniai pabūklai. Mes stabeliame prie Pašto rūmų kad mūsų arkliai nepasibaidytų. Sunkvežimiai praūžia baisiu trenksmu į šiaurę, link Kauno. Atsargiai pravažiuojame Rygiškių Jono gimnazijos rūmus ir tuo pačiu keliu, per degantį miestą, varomės link namų. Pakeliui matome bombų sudaužytus namus visokiausiose formose. Štai, bomba pataikius į šulinį gale namo. Sprogimo baisi jėga išstėkusi visą šulinio vandenį su dumblais ant kelių aukštų namo sienų ir stogo. Toliau matome vėl sudaužytą namą. Jo baldai išmėtyti po gatvę. Ant namo prieangio guli puikus sieninis laikrodis, sustojęs apie 5 val. ryto. Vėl kito namo siena kaip su kirviu nukirsta. Viduje matyti baldai beveik nepalieti. Tačiau mes skubame ir dajromės, kad vėl kas mūsų neužgriūtų iš padangių. Pravažiuojame Vaičaičio ir Kęstučio gatvių sankryžas. Nutariame dar patraukti link Vytauto gatvės, kur beveik prie Miesto sodo randasi antrosios sesės butas. Pavažiaję sustojame prie sv. Vincento bažnytelės, nes Vytauto gatvė į šiaurę nuo sodo - liepsnose. Be to, dar nuo Kalvarijos pusės ir kareivinių rajono atjuda stambios raudonarmiečių grupės. Mes nuskubame trise prie namo, kur radasi sesers butas. Jis dar gaisrų nepaliestas. Tačiau visa gatvė į šiaurę nuo to namo, skendi dūmuose.

Užbėgame į trečią aukštą. Žvilgteliu pro langą žemyn. Tolumoje pro dūmų properšas baltuoja barokiniai parapijos bažnyčios bokštai. Šventovė, aciu Dievui, stovi bombų ir kol kas, aplink siauciančių gaisrų nepaliesta. Žiūriu žemyn, ugi regiu didžiules raudonarmiečių grupes, linguojančias Vytauto gatvę, pro abiem pusėm degančius namus į šiaurę, link Kauno. Nemažai artilerijos pabūklų, traukiamų arkliais. Daug kavalerijos. Stebiuosi, kaip žmonės ir gyvuliai narsiai traukia per degantį miestą. Tačiau nėra laiko stebėtis. Sugriebiame patalynes, drabužius ir skubame laiptais žemyn į gatvę. Laimingai, niekas mūsų nesulaikė, nes kiekvienas dabar užsiėmęs tik savo uždaviniu - kaip nors gyviems išsprukti iš šio pragaro...

Laimingai pasiekiami vežime nekantrai laukiančius kitus. Jie jau galvojo, kad mes kur nors įkliuvome. Vikriai apsigrėžiame ir dabar jau sparčiai patraukiame laukan, kuo greičiau iš šių gaisrų, iš didžios pražūties. Užpakalyj pamažu liekasi gaisruose dejuojanti ir miršten ti Marijampolė, mano pirminės jaunystės miestas.

Jau ankstyvas popietis, apie 2:30 val. Dangus toks giedras, tarsi visai nepritinkantis šiai didžiulei tragedijai, užpuolusiai mūsų vargšę Suvalkiją ir visą mūsų tėvynę Lietuvą. Sparčiai skubame link namų, kur jau nuo 10 val. ryto, didžioj abejonėj paliko mūsų visi kiti namiškiai. Kelionė atgal vyko be žymesnių kliūčių, kol jau buvome bemaž 3/4 kelio sukorę. Juo toliau nuo gaisrų ir pavoju, ir arčiau namų, juo didesnis ir smagesnis jausmas vilnijo krūtine, žinant, jog mūsų misija su išgelbėtaisiais artimaisiais artėja prie sėkmingos pabaigos.

Esame ant Padovinio aukštumų. Akiratis labai platus. Matome gal 10 km. akiračiu. Bet kas tai? Iš šiaurės pusės pasigirsta galingas daugybės lėktuvų riaumojimas. Žiūrime, gi šiaurės danguje, šonu į saulę, sublizga stambių lėktuvų siluetai. Skrenda jie gal 1 km. aukštyje. Skrenda vakarų link. Priskaičiuojame jų apie 40. Visi dvimotoriai bombonešiai, sovietų - Iliušino tipo. Jie skrenda virš degančios Marijampolės. Daro didžiulį ratą. Skrenda virš Liudvinavo miestelio ir Kūlokų kaimo. Mes skubame link namų, labai akyčiai stebėdami šių bombonešių progresą. Jiems padarius pusę sukinio, staiga išgirstame

keletos bombų sprogimus. Jos buvo išmestos iš šių lėktuvų. Keleta kilometrų atstu nuo mūsų tėviškės. Mes jau buvome Naujadvarį pasiekę, kai šie lėktuvai padarė pilną sukinį ir visus spiečius patraukė pietvakarių kryptimi. Aiškiai, jie įsieškojo puolanciojo priešo karinių taikinių. Per klaidą, jie nudrėbė keletą bombų į grupę ant aukšto - mų juos stebėjusių apylinkės civilinių žmonių. Laimingai, bombos krito į laukus ir pievas, nepadarydamos jokios didesnės žalos.

Dabar jau esame ant Naujadvario aukštumų. Iš čia mes labai puikiai galime stebėti tų lėktuvų tolesnį progresą. Mazdaug 15-20 km. atstu visas šis bombonešių junginys iškrido į labai aršią vokiečių flako ugnį. Visas 40 bombonešių junginys atsidirėištisame flako sproginių jantių sviedinių debesy. Lėktuvai ėmė kristi vienas po kito. Stebėjome šį dramatišką reginį, lyg užkėrėti. Vienas lėktuvas staiga nėrė nosimi žemyn, antras tiesiog sprogo ore, matyt, gavęs sviedinį į bombų krovinį, trečias krito, pasukęs į kairę. Nuostabu, kad ir pasiutusiai tikliai vokiečių apšaudomi, sovietų lėktuvai savo krypties nekeitė. Jie skrido vis tolyn į Rytprūsų pusę, kol visiškai dingo flako debesyse... Nežinia, kiek tų lėktuvų pasiekė savo uždavinį, bet sprendžiant iš ankstyvesnių pastebėjimų, jų gal pusė tapo flako nukirsti.

Mes jau visiškai arti tėviškės, gal pora kilometrų teliko. Mūsų Suvalkijos miestuose, kaimuose, miškuose, laukuose ir danguje, karo dievas, paleidęs visas valpurgijas, siaučia visu pasiotimu. Žiaurios dramos vyksta kiekviename kampelyje. Bet mūsų apylinkės kaimai nuostabiai dar neužplūsti besitraukiančių raudonarmiečių, nei žaibiškai puolančių vokiečių. Tik mūsų padangės pilnos mirtinų kautynių. Štai, matome keletą rusų bombonešių jau grįžtančių iš to baisiai nesėkmingo skrydžio į Rytprūsus. Tai viskas, kas išliko iš to 40-ties naujutelių, sovietų moderniausių lėktuvų. Bet kas tai? Matome, kad paskui tą keletą atgal besukbančių bombonešių atskuta keletas pilkų, mažų lėktuvėlių. Šie mažičiai vokiečių naikintuvai, berods, ME-109 tipo, lyg kokios kregždės, puldinėja lėtai skrendanti vanaga, ar kranklį. Jie pakartotinai priskrindami iš užpakalio, tratina iš visų pabūklų, vis taikindami į bombonešių motorus. Staiga matome, kai užsiliepsnoja vienas motoras, netrukus ir antras. Tas pats ištinka ir kitus sovietų lėktuvus. Bet šie, užuot tuojau krite, baisiai liepsnodami, vis dar skrido šiaurės kryptimi, lyg norėdami pasiekti saugesnę nusileidimo vietą. Didžiuliai raudonų liepsnų ir juodų dūmų kaspinai driekies per visą dangų, o lėktuvai vis dar tebeskrido. Tai rodė igulos nepaprastą igudimą ir narsumą. Nuostabiai, jų kulkosvaidininkai vis dar atsisauė iš uodegoje ir boksteliuose esančių kulkosvaidžių, kol paskridę keletą kilometrų, pamažu ėmė kristi žemyn ir labai mažu kampu nusileido į Amalviškių palias. Padangėje pakibo keleta parašiūtų, kurie pamažu nusileido taipgi karžkur pelkių pakraščiuose. Tai buvo keleta jau pirmojoje karo dienoje parodytų heroizmo pavyzdžių.

Jau galėjo būti apie 5 val. po pietų. Maždaug 10 valandų nuo šio baisaus konflikto pradžios, o jau mes esame tiek matę ir išgyvenę. Štai ir namai. Leidžiamės nuo paskutinės kaimyno Burdulio pakalnės. Matome ten vyšnių sodelyje prie svirno galo bestovintčius visus kitus mūsų namiškius. Štai ir dėdės buvusio malūno šaltinis prie mūsų kryžkelio. Ten obelių, vyšnių, uosių, klevų ir liepų apglėbtos mano tėviškės trobos. Šiandien atliktas milžiniškas gelbėjimo žygis. Koks saldus ir malonus jo sėkmingas užbaigimas!

Tai maždaug taip ėjo prie pabaigos pirmoji šioturbūt didžiausia istorijoj, karo diena tarp dviejų valstybių, sunaikinusio daugybės miestų, neikainojamus kiekius kultūrinių bei istorinių lobių, nusinešdamas su savimi apie 20 milijononų gyvybių vien tik iš Sovietų Sąjungos pusės. Šis karas, trukęs beveik 4 metus, pranoko bet koki kitą karą savo intensyvumu, gausybe mūsų, pareikalavusių iš abiejų pusių strategų nepaprastų sugebėjimų, ir iš abiejų jų kariaujančių pusių karių nepaprasto pasiaukojimo ir heroizmo, nekalbant jau apie eilinių vargą ir mizeriją, iškendiant 4 metų vasaros liutis, rudens ir pavasario neišbrendamus ledinius purvus ir neapsakomai žiaurias Rusijos žiemas...

Tačiau daugiausia iškentėjo pati Vokietija, išplėtusi karo teatrą nuo Atlanto vandenyno pakraščiu Europos vakaruose iki Volgos upės rytuose ir nuo Archangelsko Europos šiaurėje iki šiaurės Afrikos krantų pietuose. Taigi, Didysis Reichas savo kontrolėje turėjo daugiau žemių, žmonių ir valstybių tų 4 metų laike, nei bet kuri kita valstybė žmonijos istorijoje.

LIETUVA VOKIEČIŲ OKUPACIJOJE

Šis didžiausias vokiečių šimtmečiais sapnuotas "Drang nach Osten" žygis, arba jo etapas, pavadintas "Operation Barbarossa", atseit, tolygus Kryžiaus karui, kuriam 12-me šimtetyje vadovavo vokiečių imperatorius Barbarossa.

Šis žygis vokiečiams sekėsi nepaprastai ir neitkėtinai puikiai. Prieš Sovietų Sąjungos 1 metų okupaciją nusiteikusių Pabaltijo valstybių išsilaisvinimas buvo spontaniškas. Stambios Raudonosios armijos pajėgos be didesnių pasipriešinimų skubiai traukėsi už šių respublikų sienų. Po 4 dienų sovietų jau nebebuvo visame Pabaltyje. Birželio 27 d. vokiečių motorizuoti daliniai jau buvo prie Minsko.

Toku būdu, 1941 m. birželio 23 d. rytą vokiečiai pasiekė Kauną, jau rado jame susirinkusią naują Lietuvos vyriausybę, paskelbusią Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Tačiau jau nuo pirmųjų dienų vokiečių Reichas turėjo irgi savuosius planus Pabaltijui ir visai Rytų Europai. Kaune, Rygoje ir Taline jie pasodino savo generalkomisarų, kurie buvo de facto šių respublikų valdytojai. Lietuvos laikinoji vyriausybė, vadovaujant prof. Ambrazevičiui, dar laikėsi apie mėnesį laiko (iki liepos 17 d., 1941). Lietuvos Aktyvistų Fronto leidžiamas dienraštis "Į Laisvę" okupacinės vokiečių valdžios taipgi buvo uždarytas, berods, gruodžio 31 d., 1942 m. Jo vietoj 1943 m. pradžioj ėmė eiti "Ateitis" (dienraštis), leidžiamas privatus asmens. Leidžiami taipgi buvo savaitraščiai: "Ūkininko Patarėjas", "Karys", ėję dar nepriklausomybės laikais.

PIRMOJI VASARA VOKIEČIŲ OKUPACIJOJE

Jau sekančią karo dieną visais vieškeliais iš vakarų į rytus prapliupo eiti begalinės voros vokiečių Wehrmachto Nuo Liudvinavo per Kūlokus, Geležinius, Varnupius ir kartu dar geresniu ruožu pro Naujadvarį - link Daukšių, aukštumomis tarp palių einančiais keliais dundėjo ir urzgė mašinos visokiausio tipo ir paskirties. Smalsių žmonių

VAŽIUOKIME Į LITUANISTINĮ SEMINARĄ

Studentai, Lituanistinių Mokyklų Mokytojai, Lietuvių kalbos bei Kultūros Mylėtojai,

Jau pats laikas užsiregistruoti į XIV LITUANISTIKOS SEMINARĄ, įvykstantį "La Salle Manor" rūmuose, kurie yra apie 30 mylių nuo O'Hare aerouosto, ne per toliausia nuo "East-West Tollway", Plano, IL miestelio apylinkėje, rugpjūčio mėn. 7-21 dienomis.

Kursai yra universitetinio lygio; kiekvienas kursas susideda iš 15 valandų paskaitų. Šiais metais dėstys seminare:

LIETUVIŲ KALBA

Mykolas Drunga - Lietuvių Gramatikos Pagrindai;
Antanas Klimas - Linksnių ir Prielinksnių Vartojimas;
Antanas Klimas - Lietuvių Kalbos Kirčiavimas
Juozas Vaišnys - Lietuvių Kalbos Kultūra
Antanas Klimas - Lietuvių Bendrinės Kalbos Tarimo Pratybos.

LIETUVIŲ LITERATŪRA

Ilona Maziliauskienė - Lietuvių Drama
Bronius Vaškėlis - Lietuvių Novelė.

VISUOMENINIAI MOKSLAI

Saulius Sužiedėlis - Lietuvių Tautinis Atgimimas
Rasa Mažeikaitė - Lietuva Viduramžių Laikais
Vytautas Kavolis - Lietuvių Kultūros Istorija iki 1945 m.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBA jums pilnai užmokės seminaro mokestį (\$280 JAV). S k u b i a i kreipkitės į LKB Švietimo Tarybos pirm. Alg. Vaičiūną tel: (416)- 762-1777, (416) 245-3209, arba į KLB Švietimo Tarybos sekretorę Živilę Selmienę tel: (416) 792-9106.

APELIACIJA GELBĖTI PETRĄ G R A Ž U L Į IŠSIŲS-TĄ: Amnesty International, Helsinki Monitoring Groups, Keston College and PEOPLE of GOOD WILL worldwide:

Paskutinėmis žiniomis apeliacija išsiųsta, raginant skubiai gelbėti Petrą Gražulį, kuris yra uždarytas į Pravienskių lagerį. Jo sveikata stipriai menkėja ir jis yra kritiškoje padėtyje. Jis paskelbė bado streiką už neteisėtą jo patalpinių II-ą kartą į izoliacijos celę-vienutę. Jis yra 29 m.amžiaus diakonas. Baudžiamas teismu ir fizinėmis priemonėmis, atsisakė tylėti apie jo neteisėtas bauses ir buvo už tai priskirtas prie homoseksualinių kalinių grupės (kaip nauja bausmė), kuri yra izoliuota nuo kitų kalinių. P.Gražuliui užprotestavus, nubaustas pakartotina vienute.

Apeliaciją pasirašė 150 asmenų, gerai pažįstančių P. Gražulį. Jų tarpe 7 kunigai, Jadvyga Bieliauskienė, Nijole Sadūnaitė, jo broliai ir kiti.

Kur ta garsioji "atvirumo" politika? Ir kodėl mūsų pačių žmonės ciniškai baudžia nenusikaltusius?

masės stebėjo prakaituotas ir dulkėtas vokiečių voras, traukiančias beveik be sustojimo. Vokiečiai elgėsi gana korektiškai. Nakčiai jie sustodavo kur nors nakvynei. Rytais jie uždėdavo nepaprastai galingus garsiakalbius, grojančius maršų ir klasikinę muziką. Orai pasitaikė labai skaidrūs. Degančios Marijampolės ugnys jau išblėso. Mūsų sesės su vyrais išvyko atgal į karo nusiaubtą miestą pažiūrėti, kas dar liko išgelbėtino.

Suvalkijos padangėmis į Rytus krioė didžiuliai Luftwaffės junginiai. Už poros dienų ėmė skristi transportiniai JU-52, stambiais vienetais, jau gabendami karinius reikmenis, o atgal - kritiškai sužeistuosius karius.

Greitai pajutome naujųjų okupantų kietą karo meto ranką. Tarpe nuo bolševikų nukentėjusių ir juos skriaudusių tautiečių vyko sąskaitų suvedžiojimai. Aišku, dauguma buvusių sovietų veikėjų ir pasizymėjusių "aparačių" tuojau pradingo iš akių. Vieni išbėgo į Rytus jau pirmą karo dieną, kiti pasislėpė kur nors miškuose.

Liūdniausias ir tragiškiausias likimas ištiko nelaimingų žydų bendruomenę. Jau nuo pirmųjų dienų tie, kuriems nepavyko pasitraukti rytuosna (dauguma šeimų su vaikais bei seneliais ir negalėjo), tuojau perėjo vokiečių SS dalinių priežiūron. Jiems buvo pritaikyta jau iš pradžių specialios taisyklės: nešioti ant krūtines ir nugaros geltoną Dovydo žvaigždę ir gatvėse pasirodyti tik tam tikromis valandomis. Tai buvo liūdnos dienos šiems nelaimingiesiems. Lietuvių tauta, ilgus šimtmečius gyvenusi su izraelitais, turėjo jų tarpe daug gerų bičiulių, prietelių ir šiaip malonių kaimynų. Kaimietis lietuvis ir miestelio žydėlis, pardavinėjęs jam žibala, silkes ir daugumą namų apyvokos reikmenų, buvo susigyvenę į kažkokią neišskiriamą draugystę. Prisimenu, kaip su atsidūsėjimu mano tėvelis paminėjo vieną seną, simpatingą prekybininką: "Tai jau mūsų vargšelio Jankelio nebėr"... - pasakė kartą jis, parvažiavęs iš Marijampolės. Jie buvo visi vokiečių specialių dalinių sugabinti iš visų smulkesnių Lietuvos vietų į stambesnius sambūrius, pavadintus "gettais". Tokie "gettai" buvo Kaune, Vilniuje ir dar kai kur. Tačiau daug žydų jaunimo ir vaikų išsislapstė pas gėraširdžius lietuvių miestuose ir kaimuose, kur jie, pakeitę savo vardus ir pavardes, laimingai sulaukė karo pabaigos.

Lietuvių tauta jau nuo pirmųjų karo dienų naują karo situaciją sutiko su didžiu atsargumu ir rezervu. Ypač tautos laikysena atsaldo, vokiečiams paleidus Lietuvus laikinąją vyriausybę ir jos vieton įvedus "Ziwilverwaltungą". Dar aršiau padėtis surimtėjo, vokiečiams ėmus tokio drastiško žydų mažumos "tvarkymo". Važiudavo kaimiečiai su maistu į Kauną ir kitur, kur tik šie žydų "gettai" buvo, kad galeitų ką nors su jais išsimainyti ar iš viso tą maistą jiems atiduodavo. Visa tai jie darydavo sunkiai rizikuodami savo pačių gyvybe ar laisve.

Sunkiai buvo išaiškinamas ir su kariniais tikslais besuderinamas toks barbariškas ir paties Marijampolės miesto subombardavimas pirmomis karo minutėmis. Miestas, išskyrus porą tiltų per Šešupę, neturėjo jokio karinio taikinio, nebent kareivines. Tačiau, didelis vokiečių bombonešių junginys trenkė į miestą beveik poros km. ilgamu ir vieno km. platumu, baisiai sugriaudami ir padėgdami visą miesto istorinį centrą. Nuostabiai laimingai bombų ir vėliau gaisrų ugnies išvengė visos gimnazijos, abi bažnyčios, abu tiltai ir pačios kareivinės. Atrodo, vokiečiai į tiltus ir kareivines net visai netaikė. Nuostabiai nepaliesta liko pati parapijos bažnyčia, nors bombos sproginėjo visur, apie šventorių bei vienuoyno daržus.

Pamažu, po truputį sugrįžę iš kaimų gyvi likę miestiečiai kasinėjosi po dar šiltus namų griuvėsius, bene ras ką nors dar išgelbėtino.

/ bus daugiau /

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA !

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime **KANADOS LIETUVIŲ FONDUI** (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jami! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Šio Fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos lietuvybei išeivijoje!"**

Los Angeles dramos sambūris. Sėdi iš kairės: Ramunė Vitkienė, Vincas Dovydaitis, Sigutė Mikutaitė ir režisierius Petras Maželis. Stovi: Aloyzas Pečiulis, Arnoldas Kungys, Ema Dovydaitienė, Arvydas ir Sigitas Raulinaičiai, Fredas Prišmantas, Antanas Kiškis ir Saulius Stančikas. Putino dramos VALDOVAS pastatyme.

Programos vedėjai aktorai Remigijus VILKAITIS ir Arūnas STORPIRŠTIS.

PLB IV-JO KULTŪROS KONGRESO PROGRAMOJE:

Putino VALDOVA Kongreso proga Toronto scenon atvedė Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūris birželio mėn.25 d., šeštadienį. Nežiūrint alpinančio karščio ir tvankos, smalsumas, nuotaikos pakilimas Toronto ir atvykusių iš kitur lietuvių tarpe jau buvo pakilęs ir salė buvo pilna žiūrovų. Kongresui toną buvo davęs šventiškas atidarymo programos ir PLB Kultūros Komisijos pirmininės MILDOS LENKAUSKIENĖS žodis:

"Ne mokslo patentai ir ne septyneri talentai sudaro piliečių garbės vainiką, o darbas, darbas, darbas iš tikrų širdies motyvų"

Vaižgantas

"Sveikiname Pasaulio lietuvių IV-to Kultūros kongreso dalyvius, talkininkus ir svečius, susirinkusius svarstyti lietuviybės išlikimo klausimus.

Siame kongrese išeivijos lietuvių kultūros kūrėjai, mokslininkai, religinio gyvenimo ugdytojai, rašto ir menų kritikai, teatro darbuotojai, dalyvaujant visiems kongreso svečiams, vertins atliktą tautinės kultūros kūrybos darbą ir svarstys naujų kartų įnašą praturtinant lietuviškos kultūros lobyną. Kongreso svarstybose sričių žinovai išraus usnis, o kas vertinga ir išliekamo skatins toliau ugdyti.

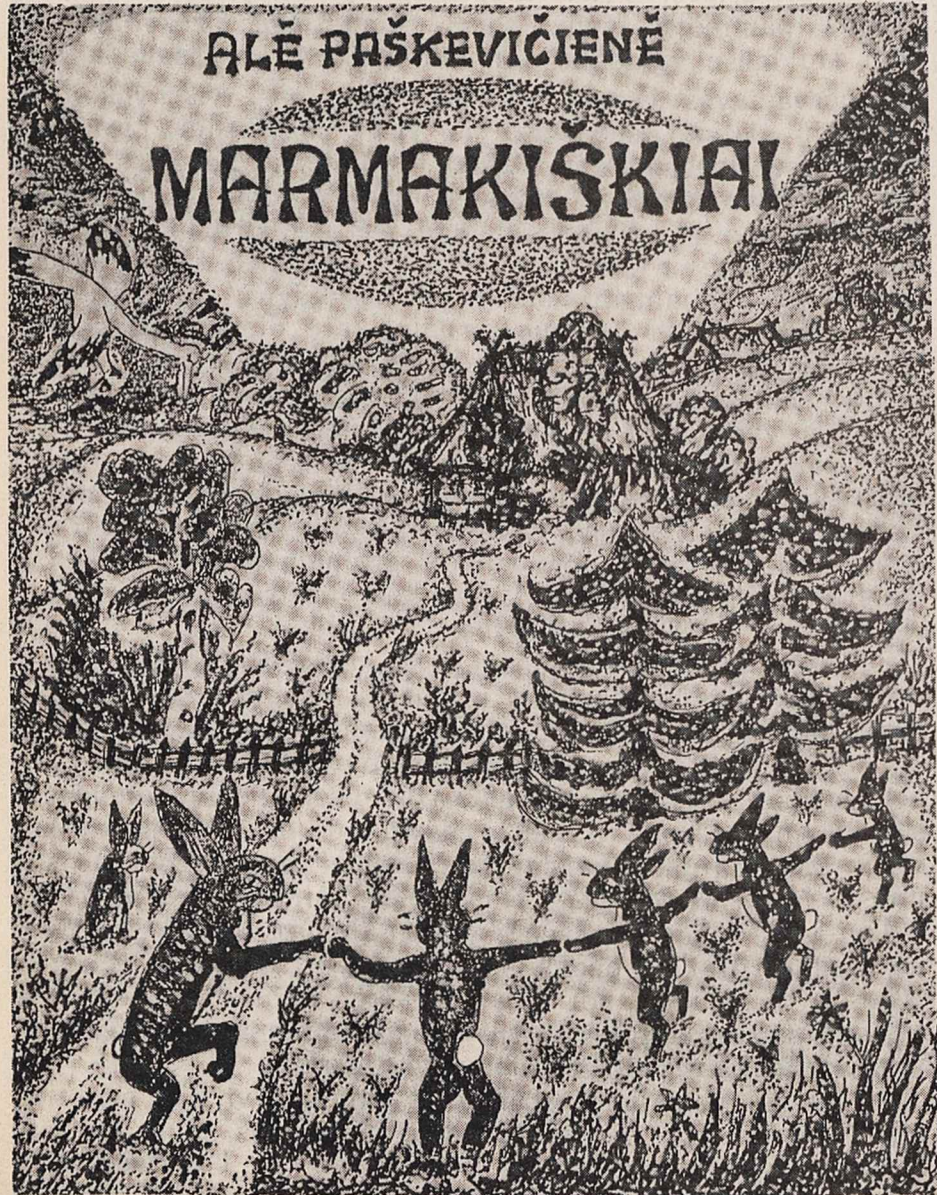
Prieš 70 metų lietuvių tautinė sąmonė atvedė į Steigiamąjį seimą. Tuomet sunkiose sąlygose vyko tikrojo kultūros žiedo atsiskleidimas. Dabar visa tai, kas sudaro mūsų tautinį charakterį, tautines tradicijas, tautinius bruožus, turi būti nuolatiniu akstinu, stiprinančiu kiekvieną lietuvių kovoję už savo tautos ir valstybės laisvę ir išlikimą.

"Tautos kultūrą kuria ne vien mokslininkai ir menininkai, bet lygia dalia ir tie, kurie meno ir mokslo pasigenda, ją priima ir palaiko",- rašė Jonas Aistis.

ATSIŪSTA PAMINETI:

MARMAKIŠKIAI .Alė Paškevičienė. Leidinys mūsų mokykliniam jaunimui. Iliustravo Marija Macevičiūtė. 1988 m.Ottawa, Kanada. 83 psl. iliustruotas, didelio formato leidinys. Išleido Albinas Vilniškis. JAV LB Švietimo Taryba rekomenduoja šį leidinį išeivijos lituanistinėms mokykloms. Autorė dedikuoja savo buvusiems lituanistinių mokyklų auklėtiniams išeivijoje.

Leidinyje lengvai sueiliuoti jaunam mokinukui 3 vaidinimėliai. Pagirtina, kad jų temose įjungti ir šių dienų motyvai- skridimai į erdves, demonstracijos, pasisakant už ekologiją. Ketvirtas- trumpas vaizdelis, kurio veikėjai- Lietuvos valdovai. Įvairių eilėraščių gamtos motyvais ir proginų. Naudinga mokytojos,jaunoms šeimoms ir visiems, dirbantiems su vaikais. Kaina be persiuntimo - \$8. Užsisakyti pas autorę šiuo adresu: 659 Alesther Street, Ottawa, Ont.,Canada K1K 1H8.

Pasaulio lietuvių ketvirtam kultūros kongresui - 1988 birželio 24-27 Toronte, Kanadoje, rengėjai sudarė sąlygas viską apsvarstyti. O dabar trijų dienų svarstybose įvairių sričių kultūros kūrėjai ir darbuotojai, jau turėdami rėmus, turi sukurti išliekanti lietuviško kultūrinio gyvenimo paveikslą.

Tikėkimės, kad lietuviška kūrybinė jėga, dvasinis veržlumas ir naujos idėjos duos laukiamų vaisių. Tad visiems linkime sėkmės dabar ir ateityje dirbant rimtą, svarbų ir naudingą mūsų tautos darbą."

Dramos veikalas VALDOVAS yra gerai žinomas.Jį režisavo Petras Maželis, kuris taip pat pagamino ir tinkamas dekoracijas /taip pat turėjo pavaduoti vieną negalėjusį dalyvauti aktorių/. Los Angeles Dramos Sambūris parodė nuoširdų darbą: gerai išmoktos rolės, beveik be priekaištų tarsena, kulminaciniai dramoms momentai nuoširdžiai išgyventi ir perduoti žiūrovams, o kulminaciniai dramoms momentai prašoko mėgėjų teatrų lygį.

Šio kongreso proga išleistame gražiam leidinyje vadove yra atspausdinta šio Dramos Sambūrio istorija ir jai ilgus metus dirbę asmenys. Los Angeles Dramos Sambūris yra ilgiausiai išsilaikęs lietuvių teatras Amerikoje ypač dėl jų entuziastų, globėjų, darbuotojų- Emos ir Vinco Dovydaičių. Jie per 34 metus rūpinosi Sambūrio veikla: vaidina, gamina teatrinis rūbus, rūpinasi režisoriais, telkia lėšas pastatymams ir organizuoja išvykas. Sambūrio meno vadovas, režisiorius-dekoratorius Petras Maželis gavo ALB Kultūros Tarybos Teatrinę 1988 m. premiją.

Šiuo metu Sambūrio valdybą sudaro: Petras Maželis- režisiorius, Vincas Dovydaitis- pirmininkas, Algis Raulinaitis- pirmininko pavaduotojas, Vytautas Zelenis - sekretorius, Gražina Raibienė - išdininkė, Ema Dovydaitienė - reikalų vedėja ir Alma Prišmantienė - narė. B.

Ale Paškevičienė

MANO KAIMAS -
MARMAKIŠKIAI

Toli nuo triukšmo ir šviesų,
Ramybėj pievų ir miškų,
Ten snaudė kaimas išdidus;
Taip mielas man ir toks brangus...

Jo grožio nieks neaprašys,
Gal tas, kur jį tik pamatys...
Kai bunda rytmečio aušra,
Su ja ir kaimo aplinka.

Pragysta pievoj vieversys,
Sugirgžda šulinio svirtis;
O kiek rasos mažų lašų
Sužvilga pievoj pamažu...

Ir gandras ten lizde aukštai
Kalenti ima atkakliai...
Stogų šiaudinių kaminai
Jau skleidžia dūmus taip skaniai...

O liepų kvapą tu jauti,
Nors ir toli nuo jų esi.
Kai žiemą grįžti į namus,
Snieguotos pirkios laukia mūs...

Tai mano kaimas - MARMAKIŠKIAI,
Kur aš vaikystėj gyvenau.
Pavienis beržas sviro ryškiai...
Štai tokį vaizdą vis matau.

Kol mokyklos nelankiau,
Kaimo pasakų klausiau.
Kad kiškučiai kalbą turi,
Marmant viens į kitą žiūri...

Kartą užtikau kiškutį,
Susižeidusį, mažutį.
Jis iš baimės net virpėjo;
Aš su juo namo skubėjau.

Jam kojytė greit pagijo;
Nerimas namo jį vijo...
Žaisti aš su juo norėjau,
Bet priversti negalėjau...

Jis dažnai kažkaip marmėjo,
Skustis gal tik taip mokėjo.
Kaspinėlių pririšau,
Ir išleidau, pagaliau...

Gan dažnokai jį mačiau,
Nes lengvai atpažinau.
Kai marmėjimą girdejau,
Kalbą jį suprast norėjau...

Vis menu, kaip marma kiškiai
Toj vietovėj - MARMAKIŠKIAI

RUDENĖLIS

Rudenėlis kai atejo,
Tuoj prie darbo nuskubėjo...
Soduose jis obuolių
Prinokino raudonų.

Dvi slyvutės, dvi sesutes
Žalios augo nedidutės;
Rudenėlis pastebėjo,
Joms spalvų nepagailejo.

O po to - jis į laukus
Nužingsniavo sau smagus...
Ten - visus javus nokino,
Bulveles baigt užaugino.

Kai atliko tą darbėlį,
Nužingsniavo į miškelį...
Nešėsi dažų induką,
Laikė su savim teptuką.

Eidamas ten miškeliu,
Samanotu takeliu,
Barstė grybus, uogeles
Į tikras jų vieteles...

O ikopęs į medelį,
Apsidairė po miškelį,
Nuo viršūnių jis pradėjo,
Kol į apačią nuėjo.

Dailininkas jis puikus,
Užkerėjo tuos miškus...
Laumes juosta jie spindėjo,
Ir visus visaip žavėjo...

Jau paukšteliai nečiulbėjo,
Skrist į pietus jie turėjo...
Vėjas tyliai nerimavo,
Pūsti, siausti reikalavo.

Juk gamtos užburtas ratas
Sukasi, lyg automatas...

Antanas Strazdas-Strazdelis

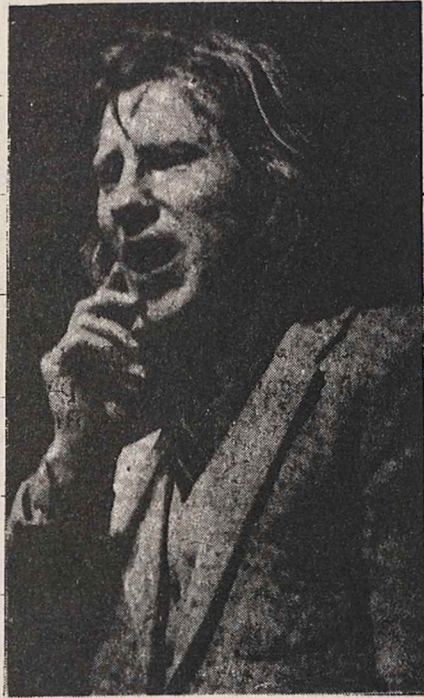
AUŠRA

Pasvydo,pasvydo,
Aušros žvaigždė pasvydo,
pasvydo,
Ir gaidelis pragydo,pragydo
Vieversys, vieversys,
Vieverselis siausdamas,
Šoka vėju plakdamas,
plakdamas.
Padangėm,
Siaudžia,griaudžia
padangėm...
Vištos karkia palangėm.

Jautelis,
Jaučias,laukan eidamas,
Kasa žemę baubdamas.
Ėreliai su ožkeliais-
Kazokėlių šokdami,
Štukeles rodydami.
Kas gi ten?
Kas gi tenai už miško
Žiba, tvaska, ištiško?

Saulelė,
Saulėlė ten tekėjo,
Aukso žiedais mirgėjo.
Sujudo, sušneko,
Juda, šneka paukšteliai,
Žydi rožėm lieknėliai.
Rasele,
Krenta perlų rasele,
Linksmą žalia pievelė.

● OBSERVER birželio mėnesio laidoje atspausdino 2 recenzijas apie Vilniaus Jaunimo Teatro pastatymus JAV Teatrų Festivalyje: Mykolo Drungos "Pirosmani,Pirosmani" ir Laimos Šulaitytės-Day "Dėdė Vania".

Aktorius Algirdas LATĖNAS deklamuoja A. Strazdelio poeziją.

Gegužė,
Gegužėlė kukuoja
Ir karvelis burkuoja.
Kiškelis
Lekia lygiom pievelėm,
Kerpa gudriom auselėm.
Piktai čėsai praužia,
Vis jau kitaip neg buvo.

"VYČIO" VYRAI

Krepšinio "VYTIS" komanda
Juk stipriausia iš visų...
Žaidžiamė tarsi subrendę,
Priešą pliekiamė žaibu.

ALGIS tai vikrus žaidėjas,
Jis - ŽEMAITIS atkaklus.
Kamuolį žaibu jis vejas,
Čia vėl stabdo puolikus.

Jei nelaimė atsitiko,
Priešas krepšį siekia štai...
VYTAS savo ten atliko,
Griebęs kamuolį tvirtai.

Jis tarp mūsų bus aukščiausias,
Pėdų net šešias turės,
Šalto būdo, bet sparčiausias,
KAPSAS juk visad laimės...

KOMBINACIJA TRIJULĖS:
JONAS, JUOZAS ir KAZYS.
Vargas priešui - jis bus žuvęs,
Kas juos puolant sulaukys?

JONAS - driblingo mėgėjas,
ZANAVYKAS sumanus;
JUOZAS puola tartum vejas,
Priešui DŽUKAS juk baisus...

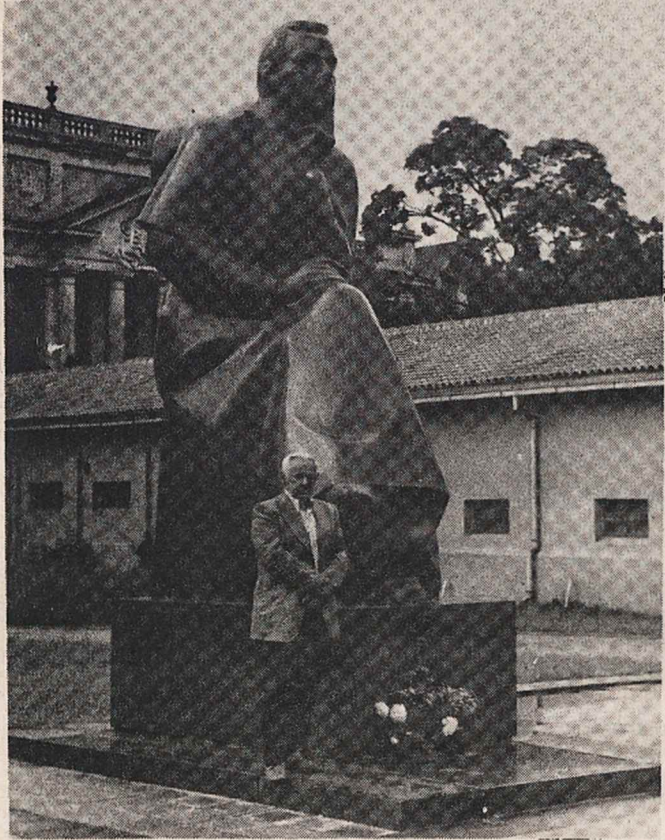
Vidury - KAZYS kovoja,
Diriguoja jis visus.
Laimės niekad nestokoja
Juk AUKŠTAITIS, tad - veržlus.

Jis - galva komandos mūsų,
Jei kur bloga, bus čia pat;
Nors neturi dar ir usų,
Bet žaidėjas - senas mat...

Je visi vieningi būtu,
Kaip "VYTIS" komanda ta;
Tėvynainiai nepražūtų,
Jais didžiuotųsi TAUTA.

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠVILIOJE)

Užjūrio svečias prie Maironio paminklo Kaune.

● KAUNO aerodromas Alekso, miestui plečiantis, persikėlė į netoli esančios Karmėlavos plotus, kurie randasi 14 km. nuo Kauno miesto rotušės, į šiaurės rytų pusę.

● VILNIAUS Dariaus ir Girėno Aeroklubas Kyviškėse surengė aviacijos šventę. Jos proga vyko tarptautinės socialistinių šalių aukštojo piloto varžybos. Sovietų Sąjungos rinktinėje yra 3 lietuviai: J.Kairys, V.Lapėnas ir O.Motiejūnaitė.

NEPATENKINTI KLAIPĖDOS VAIRUOTOJAI

Rašoma, kad gegužės mėn.18 d. dauguma Klaipėdos autobusų ir taksijų vairuotojų atsisakė dirbti, nes įmonės administracija nesutiko išmokėti dalies premijinio atlyginimo už balandžio mėnesį, nes autobusai neįvykdė pajamų už keleivių pervežimą plano. Vairuotojai skundėsi, kad jų uždarbį sumažino, o plano vykdymas nepriklauso nuo jų asmeninių pastangų. Ta proga jie taip pat išdėstė ir darbo organizavimo trūkumus bei aplaidumo faktus, kurie nuolat pasireiškia aptarnaujant keleivius. Iškėlė ir kitas neišspręstas problemas.

LIETUVOS MENININKAI RENGIA VAKARUS KULTūros FONDIUI

Vien balandžio mėn. buvo įvykę trys koncertai Kultūros Fondo naudai.

Raudonajai armijai artėjant prie Lietuvos sienos, vis daugiau ir daugiau Lenkijos karių pareidavo į mūsų pusę. Kai rusai užėmė Vilnių ir priešo demarkacijos linijos, internautų lenkų skaičius pasiekė 14,000. Mūsų mažai valstybei - sunki našta. O nešti ją reikėjo.

Didžiausią sunkumą sudarė internautų sutalpinimas. Laisvų kareivių nebuvo, tai jiems sutalpinti buvo panaudotos vasarvietės. Iš kitos pusės, prancūzai ir anglai domėjosi, kaip mes užlaikome jų sąjungininkės Lenkijos karius. Jų karo atstovai, daugiausia anglai, buvo tuo suinteresuoti. Anglų karo atstovas iš Rygos du kartus buvo atsilankęs Kariuomenės štabe. Aš jam pasiūliau nuvykti į stovyklą ir įsitikinti. Anglas buvo labai patenkintas.

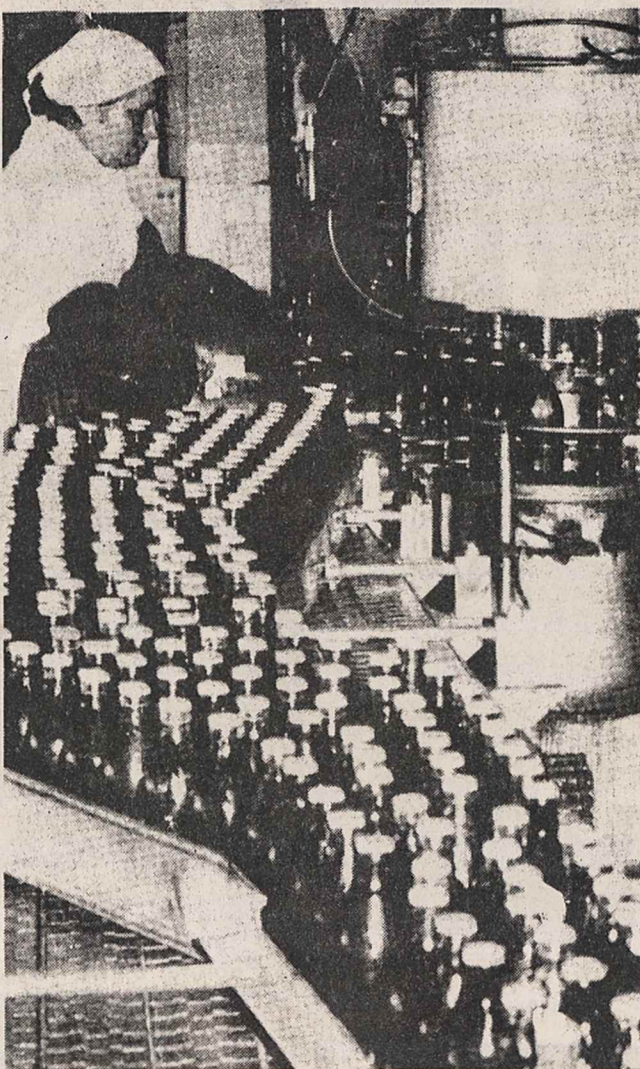
Kazys Musteikis

NESAKYKIME: "VALGYKIME IR GERKIME, NES RYTOJ MIRSIME", bet sakykime: "DIRBKIME IR PADĖKIME VIENAS KITAM, NES ŠIANDIEN ESAME GYVI KARTU".

Havelock Ellis

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠSIŽADA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI

Dr. Gv. Valančius

Čia pilstomas į butelius Birštono mineralinis vanduo.

Birštono mineralinį vandenį tikrina kontrolierė.

IMIGRANTAS ĮVĖDĖ GAMTOS APSAUGĄ KANADOJE

Vienas žymiausių imigrantų Kanados istorijoje yra Archibaldas Belaney, 17-ka metų anglas, išlipęs Halifaxo uoste iš laivo 1906 m. balandžio mėn. 6 d. Po 42 metų jis atvyko į šiaurinės Ontario srities miškus ir čia praleido visą gyvenimą, išskyrus kai atliko tarnybą Kanados kariuomenėje ir per I-ąjį Pasaulinį karą su ja buvo Prancūzijoje.

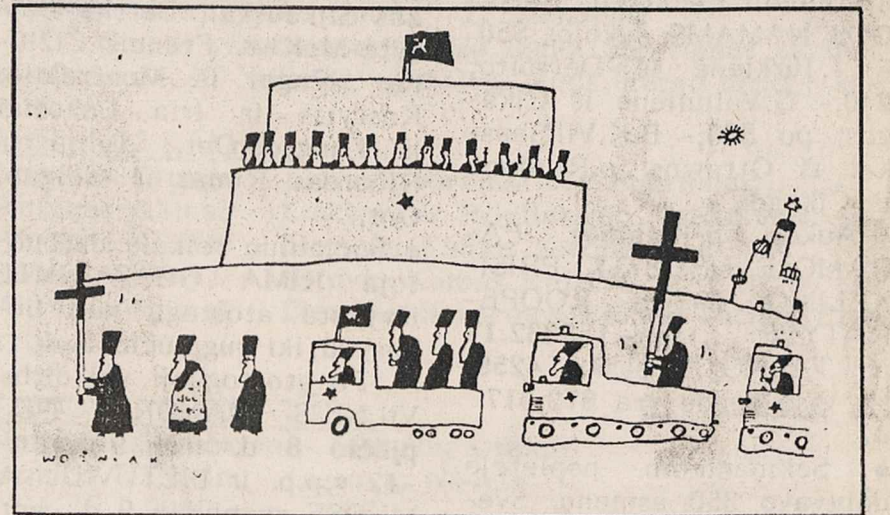
A.Belaney gimė 1888 m. rugsėjo mėn. 18 d. Hastings miestelyje ties Anglijos kanalu. Jo tėvas pradingo jam gimus, ir jį augino dvi jo tetos. Jos tikėjosi jį išauklėti vidutinio luomo džentelmenu, bet visas jo dėmesys veržėsi į gamtą - medžius, paukščius, gyvulius. Jį fascinojo šiaurės Amerikos indėnai, ne kaip "kilnieji laukiniai", bet kaip žmonės, kurie susiprato su savo aplinka ir kooperuodami su gamta, sugebėjo gyventi. Dar visai jaunas būdamas nutarė, kad emigruos į Kanadą ir gyvens indėnų tarpe. Kai tik jis galėjo emigruoti, nedvejodamas surišo savo gyvenimą su pirmaisiais šiaurės miškų gyventojais. Odžibavų gentis padarė jį senu ritualu "kraujo broliu" ir dave jam Pilkosios Pelėdos vardą. Nuo to laiko jis ir buvo juo žinomas ir laikomas didelėje pagarboje kaip žymus gamtos mylėtojas, visą laiką dirbęs gamtos apsaugai.

A.Belaney-Pilkoji Pelėda - susitiko jauną Mohawk genties indėnę Anahareo, kuri turėjo jam didelės įtakos. Jie išgyveno ir dirbo kartu 12 metų. Ji įtikino jį, kad jo pareiga vykdyti tai, kuo jis tikėjo - praveisti kampaniją apie natūralios gamtos aplinkos išsaugojimą nuo erozijų ir komercinio godumo. Jis sutiko su tuo, kai paaiškėjo, jog Ontario ir Quebec'o provincijose bebrai buvo išgaudyti beveik iki visiško išnaikinimo. Nustebo pamatęs, kad jis galėjo užsidirbti pragyvenimui, berašydamas apie gamtą ir dar labiau, kad už jo paskaitas taip pat buvo atlyginama. Tarpe tų klausytojų, kuriems jis padarė didelį įspūdį, buvo Kanados valstybinių parkų tarnautojai. Jie paskyrė Pilkąją Pelėdą būti Manitobos "Riding Mountain National Park" prižiūrėtoju. Čia jis pradėjo savo pirmąją bebrų koloniją, norėdamas atstatyti nykstančių bebrų skaičių šiaurinėje Ontario provincijos dalyje. Prireikus šiam eksperimentui daugiau vietos, jis persikėlė į Albertos "Prince Albert National Park". Čia jis ir mirė 1938 m. balandžio mėn. 13 d. Mirties priežastis pagal duomenis - "ypatingas išsėmimas", kas nenuostabu, nes tik ką buvo grįžęs po labai intensyvių paskaitų ciklo JAV-se.

Jo mirtis sukrėtė visus. Taip pat nustebo buvo visi, kai paaiškėjo, jog Pilkoji Pelėda neturėjo nė lašo indėniško kraujo. Anahareo, kuri parašė 2 knygas apie jį, sakė, kad visą laiką ji galvojo, jog jis buvęs bent pusiau indėnas, jis buvo paskleides gaudą nuo pat atvykimo į Kanadą pradžios, kad jo motina-apašų genties, o tėvas škotas.)

Keliaujant su paskaitomis jis būdavo pristatomas kaip "tikrasis indėnas". Anahareo prisimena jo žodžius apie tai: "Ar svarbu, kas aš toks? Pati mintis svarbi, ir

KREIVI VEIDRODŽIAI

Wozniak, Le Canard Enchaîné, Paris

Soviet Union celebrates 1,000 years of Christianity.

● Kuboje Castro kreipėsi į gausią auditoriją, pradėdamas: "Jie mane kaltina už kišimąsi į Angolos reikalus... Tuo tarpu vyrai vaikšto po žmones ir siūlo savo prekes: "Peanuts! Popcorns!"

Castro tęsia: "Jie sako, aš kišiuosi į Mozambique..." - ir vėl pasigirsta tas pats balsas: "Peanuts! Popcorn!" Castro kelia balsą: "Jie sako, kad aš kišiuosi į Nicaragua..." ir vėl pasigirsta "Peanuts! Popcorn!" Išitęs Castro surinka: "Atveskite man čia tą žmogelį, kuris čia šūkauja ir spirsu jam taip, kad jis nulėks iki Miami!"

Visa auditorija sušunka: "Peanuts! Popcorn!"

Ši anekdotą, sakoma, mėgsta prez. Reagan'as.

● Du vyrai mire ir atkeliavo prie dangaus vartų. "Mes turime dabar tik vieną laisvą vietą dabar", - sako Šv. Petras, - kuris iš jūsų yra kuklesnis?"

SAULĖ, CHLORAS IR DRUSKA

Šie elementai vasaros metu išdžiiovina mūsų plaukus ir padaro juos trapius. Plaukų specialistai sako:

- Chloras ir varis baseinų vandenyje gali pakeisti šviesių arba dažytų plaukų spalvą. Prieš maudantis baseine naudinga ištepti plaukus su "moisturizer" arba aliejumi ir naudoti maudymosi kepurę.

Baigus maudytis, tuojau pat perskalauti plaukus šviežiu vandeniu arba vandeniu, į kurį įmaišyta acto ar citrinos sulčių. Tai padeda plaukams išlaikyti spalvą. Citrinos sunka nenublukins plaukų, jei pridengsite juos nuo saulės.

Plaukiojus jūrų vandenyje taip pat reikia visada perskalauti plaukus šviežiu vandeniu prieš išsukuojant. - Ultravioletiniai saulės spinduliai irgi kenkia plaukams. Tad patartina juos pridengti būnant saulėje.

Labai verta, pabrėžia specialistai, prieš einant į baseinus ar paplūdimius, ištepti plaukus su "conditioner" ir taip palaikyti 20 minučių.

Jeigu praleidžiate laiką drėgname klimato ir jūsų plaukai yra tiesūs ir labai ploni, - nukirpkite trumpai. Jeigu jie raitosi, kirpkite sluogsniu stiliumi.

/Parinko Ž./

jeigu žmonės daugiau kreips dėmesio apie ką aš kalbu, galvodami, kad esu indėnas, tegul taip ir būna".

Šis nepaprastas žmogus, pašventęs savo talentą išspėdamas žmones apie pavojus, prarandant kontaktą su natūraliąja aplinka, istorijoje prisimenamas Pilkosios Pelėdos vardu, parašė keletą knygų. Jų tarpe "Pilgrim of the Wild", "Tales of an Empty Cabin", vertos dėmesio ir dabar. Taip pat yra susukta filmų "National Parks" programose, kurios labai tiktų rodyti televizijos serijose. /Iš"Canadian Scene", Issue 1260. 1988./. Vertė B.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS. REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

JŪSŲ AUKA TAUTOS FONDUI GARSINA LIETUVOS LAISVĖS BYLĄ LAISVAJAME PASAULYJE. ŠEŠIOMIS KALBOMIS ELTOS IR RADIO ŽINIOS NESULAIKOMAI SKLEIDŽIA INFORMACIJAS ĮVAIRIUOSE KRAŠTUOSE APIE LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ IR JĄ SKATINA.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukos arba palikimus siųskite Tautos Fondui: TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE, 18 Norwich Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 1Z6

TAUTOS FONDO APYLINKIŲ ATSTOVYBĖS:
Montrealio - 1500 De Sève Str., H4E 2A7
Toronto - 53 Armadale Ave., M6S 3W9
Delhi-Tillsonburg - 39 Parkwood Drive, N46 2B7

TAUTOS FONDO APYLINKIŲ ĮGALIOJIMAI
Calgary - 823-21 Ave., S.E. Calgary, Alta, U2G 1M9
St. Catharines - 12 Baker Drive, L2N 2V8
Edmonton - 16532-103 Str., T5X 2H4
Kitchener - 66 Aberden Rd., N2M 2Y6
London - 54 Hydro Str., N6Z 2H4
Oakville - 421 St. Augustine Drive, L6K 3G1
Thunder Bay - 75. 510 W. Victoria Ave., P7G 1H1
Roadney - R.R.3 West Lorne, NOL 2P0
Sault Ste Marie - 106 Woodward Ave., P6A 3T7
Sudbury - 246, College Str., P3C 4V5
Vancouver - 367 West, 7th Ave., V5Y 1M2
Wasaga-Steiner - 449 Box 6RR4, L0L 2P0
Welland - 174 Cambrose Ave., L3B 1K5
Windsor - 3025 Longfellow Ave., N9E 2L4
Winnipeg - 58 Summerfields Way, R2G 2B3.

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 623-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS. JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A. (Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Dainiui L.: 768-9606; Jonui R.: 337-8637

C F M B

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

Lietuvių Namų Žinios

• A.a. Jono Prisėpionkos atminimui LIETUVIŲ SLAUGOS NAMAMS aukoję: \$50 - J.Jurkienė iš Detroito; \$40,- G.Valiulienė iš Čikagos; po \$20,- B.K.Vilčiauskai iš Ottawos, p.Rimienė iš Čikagos.

Aukos priimamos PARAMOJE sask.8711, PRISIKĖLIMO P-JOS KOOPE-RATYVE sask.155332.17 ir TALKOJE sask. 4259. Viso fonde yra \$72,017. 42.

• Sekmadienio popietėje dalyvavo 350 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: R. Kvilyte, R.Matiukaitė, dr. D.Jasdauskienė - visi iš Vilniaus; Linas ir Rimantas Jankūnai iš Kauno, Antonina Lukoševičienė iš Marijampolės/vad.Kapsuko/; Julija Švabaitė- Gylėnė, dail. Magdalena Stankūnienė, iš Čikagos; Julius Mičiudis, Sofija Bagdonavičiūtė iš Argentinos; Dora Mašalaite-Schneider iš Zuricho, Šveicarijos; D.Liausėdas iš Frankfurto, V.Vokietijos; inž. Viktoras Ruokis, Vida

Ruokytė, iš Los Angeles; J.Dženkaitis iš Glendale, Kalifornijos; Onutė ir Kęstutis Mikliai iš New York'o. Albina ir Alfonsas Pilipavičiai, Alicija Salienė iš Floridos; J.Muliulis, Julija ir Rimvydas Čepuliai iš Cleveland'o; Loreta Jatis iš Vancouver'io; Ann ir Juozas Šilkauskai, Bertha Balsytė-McKee, Francis Žižiūnas -Engel iš Montrealio; Kastytis ir Iria Lukošiai iš Langton, Ont., Julija ir Ričardas Rimai iš Colgan, Ont.

• Socialinių reikalų darbuotoja RIMA GUSTAINYTE išvyksta atostogų nuo liepos 23 iki rugpjūčio 5 d.

Po atostogų ji vėl dirbs VILNIUS MANOR- rugpjūčio 8 d. nuo 9 val.r.-12 v.p.p. ir LIETUVIŲ NAMUOSE rugpjūčio 9 d., antadienį nuo 9 val.r.- 12 val.p.

• LN valdyba širdingai dėkoja V.Dauginiui ir P. Pargauskui už paaukotas knygas LN bibliotekai.

• LN GEGUŽINĖ, rengiama LN Vyrų Būrelio ir "ATŽALYNO" įvyks Clairville Conservation Area LIEPOS 10 d., sekmadienį, 12 val. Autobusas išvyksta nuo LN 1:30 val.p.p., registruotis LN raštinėje.

florida

PAGERBE MAIRONI

Lietuvių Klubas St.Petersburge buvo surengęs MAIRONIO minėjimą jo 125-tojo gimtadienio progą.

Paskaitą apie jo kūrybą skaitė literatas Aleksas Vaškeelis, kuris jį apibūdino ir kaip asmenį. Maironio kūrybos skaitė A.Karnienė, A.Kusinskis, D.Mackialienė, V.Mažeika, D.Mažeikiene, S.Vaškienė, S.Vaškys ir A. Ulbinas.

A.Karnius supažindino su baladės ar poemos atsiradimo istorija ir gyvenamuoju laikotarpiu.

Antroje programos dalyje P. Armonio diriguojamas Lietuvių Klubas padainavo "Lietuva brangi", "Ramios, malonios vasaros naktys" ir "Naktis graži"- žodžiai Maironio. Taip pat atliko ir dvi modernios kompozicijos dainas- "Ruduo" ir "Vasara" - žodž. K.Lukėno, muzika V.Budrevičiaus.

Pabaigoje visa sale ir dainininkai sudainavo "Lietuva brangi".

Salėje vyko ta proga ir įdomi paroda, kur buvo galima pamatyti Maironio raštų leidinių, nuotraukų

ir literatūrą, liečiančią Maironį.

Scena buvo papuošta Maironio portretu, piešta plačia juosta su įrašytais "Lietuva brangi" pirmojo posmo žodžiais.

Visi pasivažiavo kava ir pyragais.

Sekandį dieną buvo rodamos skaidrės apie Maironio asmenį, kurias buvo paruošęs kun.V.Dabušis.

Skaidrės su komentarais ir eilėraščių skaitymais buvo rodomos ir lituanistinėse mokyklose.

Įdomių prisiminimų apie Maironį papasakojo kartu su juo dirbęs kun.V.Dabušis, kun.J.Gasiūnas, A.Grigaitienė ir K.Kleiva. Buvo taip pat paskaitytas privačiai rašytas vysk.J.Steponavičiaus laiškas apie Maironio reikšmę Lietuvai.

Visi buvo labai patenkinti tokiu neeiliniu renginiu.

• Vykusiame "Dance Theater of Florida" pasirodyme dalyvavo baletų šokėjas Viktoras Barauskas. Jis pasirašė sutartį su "Dance Theater of Florida" ir rudėnį iš Chicago persikelia gyventi į Floridą. Čia jis dirbs kaip mokytojas ir šoks.

Prie trispalvės -R. Dragunevičius ir L. Pociūtė, o prie Kanados vėliavos - J. Vilis.

london, ont.

SIBIRINIAI TRĖMIMAI

IŠVEŽTŲJŲ MINĖJIMAS

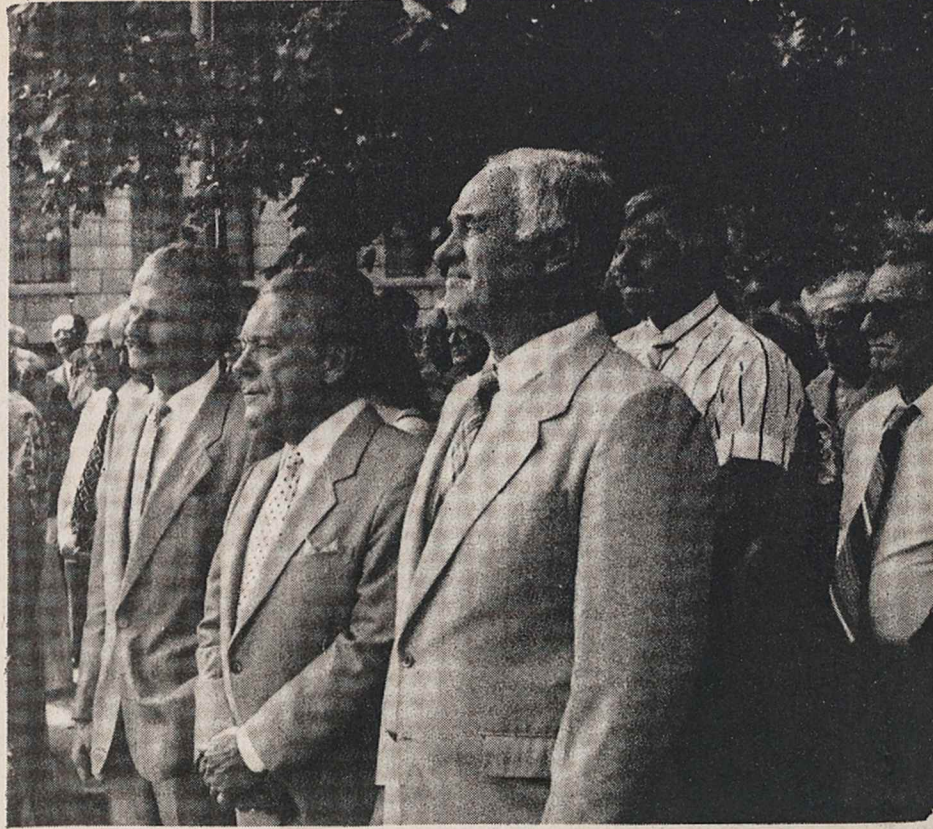
LONDONĖ įvyko birželio mėn. 12 d., pradėtas pamaldomis Šiluvos Marijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašavo ir patriotinės minties pamokslą pasakė kleb. kun. I. Mikalauskas, OFM, prisimindamas: "Mūsų brolių ir sesių kančios tegul uždega mus troškimu išjungti nepalaužiamą kovą, kol Lietuva bus laisva". Pamaldų metu išpūdingai giedodjo "Pašvaistės" choras vadovaujamas muz. R. Vilienės.

Po pamaldų, minėjimas buvo tęsiamas Viktorijos parke prie Žuvusiųjų paminklo. Jį suorganizavo KLB Londono. Apylinkės valdyba, talkinama kitų baltiečių. Buvo padėtas trijų Baltijos tautų vainikas.

Be šių tautų vėliavų buvo dar apie šešetas kitų Rytų Europos tautų vėliavų. Šv. Stepono vengrų parapijos kun. M. Molnar, S.J., visada būdavęs šiame minėjime, šį kartą atsiuntė tik kortelę su apgailestavimu, kad negali dalyvauti nes yra ligoninėje.

Iš aukštųjų svečių dalyvavo Fed. parlamento narys London-Middlessex sričiai T. Clifford, p. konservatorius, ir burmistro pavaduotojas J. Burghardt, liberalas, buvęs Fed. parlamento narys. Iš visų politikų pastarasis yra daugiausiai pas mus atsilankęs

įvairiomis progomis. Abu kalbėtojai pagyrė baltiečius, kad jie nepamiršta savo brolių. Kaip ir paprastai, ugingą kalbą pasakė Žmogaus teisėms ginti už Geležines uždangos komiteto pirmininkas, iškalbusis ukrainietis dr. E.B. Roslycky. Jis pabrėžė sunkiai suprantamą faktą: nacių pagrindiniai karo nusikaltėliai yra seniai jau nuobauti, kai tuo tarpu raudonieji žudikai ir šandien tebėra dar neliečiami ar net ir dabar Sovietų Sąjungoje tebeužima aukštas vietas. Baltijos tautų tragediją minėjimo pradžioje vaizdžiai apibūdino minėjimui vykusiai vadovavęs KLB Londono apyl. pirm. P. Kuras. THE LONDON FREE PRESS dienraštis birželio 13 dienos laidoje patalpino žinutę ir

Iš kairės: Birželio trėmimų minėjimui vadovavęs KLB Londono apyl. linkės pirm. P. KURAS, burmistro pavaduotojas J. BURGHARDT ir Fed. parlamento narys T. CLIFFORD.

APAČIOJE

Dalis London, Ont., lietuvių SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ minėjimo Viktorijos parke.

dvi nuotraukas, kurių viena Minėjimas baigtas sugiedant O CANADA, L. Kor.

ŽUVUSIEMS UŽ LIETUVOS LAISVĘ PAMINKLO STATYMOI AUKOJO:

Paminklo garbės fundatoriai - po \$ 1.000,- V.Deveikienė ir N.N.

Paminklo fundatoriai - po \$ 500.- Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas TALKA; SMITH MONUMENT Co Ltd c/o Douglas K.King ir A.Žulys; Aukotojai -

\$ 250,- J.Skrebutėnienė. Po \$200,- Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas; G.V.Butkiai, J.O.Mickai, A.Šetikas;

po \$ 100,- MAIRONIO Šaulių Kuopa, POVILO LUKŠIO Šaulių Kuopa; kun.K.Butkus, OFM, J.Danys, K.Čiulrys B.Grinus, L.Grinus, A.Gorkūnas, J.M.Januškai, V.E.Januškai, L.Kleivas, P.J.Malis-Mališauskas, B.Navilinskas, K.Šimaitis, E.Švėgžda.

\$ 75,- dr. D.Žutautas; po \$ 50,- F.Albrechtas, BALTIC VETERANS LEAGUE IN CANADA, B.G.Cižikas, P.A.Jurkšaičiai, Z.A.Gedminai B.Gajauskas, K.L.B.SUDBURY A-KĖ, J.H.Mačiuliai, dr. J.Mališka, A.B.Petrylai, J.Leščius, J.Pikelis, Č.Tiškevičius, J.J.Šarūnai, D.Danienė - V.S.Bilevičių atminimui.

\$ 30,- P.Cecys. Po \$ 25,- Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles Skyrius; K.Grigaitis, O.P.Dapka, V.Šeštakas, V.Šimuliušas, P.Šiekšta, J.Vyšniauskas.

Po \$ 20,- E.Aleksa, V.Deveikis, A.Lapienis, D.Nickus L.Oksas, S.Ž., A.Keršulis, R.Romas, P.Zubas, P.Venskus, J.Rinkūnienė, A.Mašalas, A.Žilėnas, M.Iškauskas, V.Kalendrienė.

\$ 15,- J.Kalainis; po \$10,- J.Anykštis, A.J.Bataičiai, D.P.Dauginiai, P.Dovydaitis, P.Gustas, B.K.Gegeckas, J.Dervaitis, G.Kudirka, S.Slavickas, R.Sakienė, M.Lapienienė, T.Petronis, A.V.Pažirai, J.Paulaitis, A.Rukšys.

\$ 6,- I.Raškevičienė; po \$ 5,- Alb.Staškevičius, A.Kusinskis, M.Kupris, K.Poderis, J.Valiukas, A.Jakimavičius, V.Juška, V.Shadkauskas, S.Lauruvėnas, H.Silius, K. Murauskas, P.O.Meškauskas, A.Miliūnas, V.Motuza, M.Naujokaitis, V.Šiaučiulis, K.Pažera, J.Skeivelas, V.Satkus, P.Šukys, S.Janušonis, V.Gilys, J.Gudinskas, J.Karaliūnas, G.Gudauskienė, V.Klova, J.Uksas, P.Ulevičius, V.Č.Tuminas.

\$3,- A.Padvoiskas; \$2,- H.Vaineikis; po \$1,- J.Kmitas J.Zablevičius, A.Vigeliskas.

VISIEMS aukotojams nuoširdžiai dėkoja VILNIAUS ŠAULIŲ RINKTINĖS VALDYBA

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPES SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų; 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

7½% už 90 dienų term. indėlius
7¼% už 6 mėn. term. indėlius
7¼% už 1 metų term. indėlius
8 % už 2 metų term. indėlius
8 % už 3 metų term. indėlius
9¼% už GIC 1 m. garant. inv. paž.
9½% už GIC 2 m. garant. inv. paž.
9¼% už 3 m. GIC invest. pažym.
8 % už pensijų planą (var. rate)
9¼% už 1 m. term. pensijų planą
9½% už 2 metų term. pensijų planą
9¼% už 3 m. term. pensijų planą
8 % už pensijų fondą RRIF (v.r.)
6 % už taupymo sąskaitas
5¼%-7% už kasd. palūk. s-tą
7½% už virš \$10,000 kasd. palūk. s-tą
5¾% už kasd. pol. čekių s-tas

AKTYVAI VIRŠ 65 MILIJONU DOLERIŲ

Asmeninės paskolas duodame iki \$65 000 ir mortgicjus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santautų dydį, bei ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigų perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of credit) ir antriniai mortgicjai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

TELEFONAS: 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 7½%
180-364 d. term. ind. 7¾%
1 metų term. indėlius 7¾%
2 metų term. indėlius 8 %
3 metų term. indėlius 8 %
1 metų GIC-met. palūk. 9¼%
2 metų GIC-met. palūk. 9½%
3 metų GIC-met. palūk. 9¾%
1 metų GIC-mėn. palūk. 8½%
RRSP-1 RRIF (pensijos) .. 9¼%
RRSP-1 metų term. ind. 9¼%
RRSP-2 metų term. ind. 9½%
RRSP-3 metų term. ind. 9¾%
Specialią taup. s-tą 7½%
Taupomąją sąskaitą 6 %
Kasd. pal. taupymo sask. 7½%
Kasd. pal. čekių sask. iki .. 5¾%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas
nuo 11 %
Sutarties paskolas
nuo 11 %
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10¼%
2 metų 10¾%
3 metų 11 %
Su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ir 3 metų 10 %
Draudžiamie asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybė iki \$2,000 už saniaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmeninės paskolas iki \$50,000 ir mortgicjus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Naime mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 37 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

SUPAŽINDINO SU BUV. MONTREALIEČIO KNYGA APIE NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ŽEMĖS ŪKĮ

Chicagoje, š. m. balandžio 22 d. buvo sutiktuvių nese-
niai pasirodžiusios dr. Broniaus Povilačio knygos LIETU-
VOS ŽEMĖS ŪKIS 1918-1940. JO RAIDĄ IR PAŽANGĄ.
Nors autorius gyveno, knygą rašė ir mirė Kanadoje, ta-
čiau knygos pristatymas buvo Chicagoje, kur daug auto-
riaus bendradarbių, giminių gyvena ir kur knyga buvo
atspausdinta.

Vakaronę pravedė agr. Ignas ANDRAŠIŪNAS. Jis
pakvietė kun. J. VAIŠNĮ, gerai pažinusi knygos autorių,
sukalbėti invokaciją. Maldoje dėkota Dievui ir prašyta
Viešpaties duoti mums daugiau tokių žmonių, kurie savo
altruistisku gyvenimu ir mokslu pesitarnautų žmonėms ir
Lietuvai.

Programos vedėjas Ig. ANDRAŠIŪNAS sakėsi a.a. dr.
Bronių Povilačiui asmeniškai gerai pažinęs, su juo bendra-
vęs. Knygos autorius gimęs 1907 m. rugsėjo mėn. 5 d.
Diržių kaime, Žeimelio valsč., Šiaulių apskrityje, ūkinin-
ko šeimoje. Baigęs Linkuvos gimnaziją, studijavo Dotnu-
vos Žemės Ūkio Akademijoje. 1930 m. gavo diplomuoto
agronomo titulą. Tuoj buvo paskirtas lektoriumi toje
pačioje akademijoje dėstyti pagrindinį kursą namų ūkio
studentams. Ir toliau darė tyrinėjimus Akademijos Bendor-
sios žemdirbystės laboratorijoje, o nuo 1938 metų, perkė-
lus ją Kauną, buvo tos Sėklų kontrolės stoties direkto-
riumi. Panašų darbą dirbo Lietuvoje ir rusų bei vokiečių
okupacijos metais; Vokietijoje ir Kanadoje - sėklų, dobilų
tabako genetikos srityse.

Kanadoje, po ilgų studijų, išgijo ir daktaro laipsnį
1954 metais. Parašė keliasdešimt mokslinių straipsnių
lietuvių ir anglų kalbomis, istorinę apybraižą "Dotnuvos
Žemės Ūkio akademija" (1979 m.) ir buvo Lietuvių encik-
lopedijos žemės ūkio skyriaus redaktorius.

Paskutinę knygą "Lietuvos Žemės Ūkis 1918-1940"
baigė rašyti tik savaitę prieš savo staigią mirtį 1985
metais liepos 17 dieną. Knygą atspausdino jau jo laidotu-
vių metu susidaręs Dr. Broniaus Povilačio knygos išleidi-
mo fondas. Labai uoliai tuo rūpinosi velionio žmona
Monika ir svainis agr. Petras Lukoševičius.

Lietuvių Fondo surengtoje spaudos konferencijoje birželio 10 d. Jaunimo Centre Chicagoje kalba: (iš kairės) Pelno paskirstymo komisijos pirm. dr. A. Razma, Fondo valdybos pirm. Marija Remienė ir Fondo Tarybos pirm. Stasys Baras. Nuotr. Ed. Šulaičio.

Pačią knygą idomiai, moksliskai pristatė dr. Kazys
ERINGIS, prieš penketą metų iš Lietuvos pabėgęs ekolo-
gas, agronomas, geras žemės ūkio žinovas. Pagal Ąrin-
gį, ši knyga turės nemarios reikšmės. Mat, ji duoda moks-
liskai paruoštą Lietuvos žemės ūkio, jos raidos ir pažan-
gos vaizdą. Joje pateiktai statistiniai daviniai ir lente-
lėmis galima Lietuvos žemės ūkio atsiėktus rezultatus
palyginti su jos kaimynų (Latvijos, Estijos, Lenkijos, net
Danijos). Netiesioginiai ji atmeta dabartinių Lietuvos
okupantų Neprik. Lietuvos niekinimus, esą, tada žemės
ūkis merdėjęs ir jos ūkininkai gyvenę skurde. Ji labai
pasitarnaus jaunosios lietuvių kartoms tėvynėje ir sve-
tur; taip pat ir kitataučiams, ypač savo ilga 38 puslapių
puikia santrauka anglų kalba.

Dr. Ąringis gana platokai pristatė visų 10 knygos
skyrių turinį. Kai kur jis palygino neprik. Lietuvos lai-
kais pasiektus rezultatus su okupuotos Lietuvos žemės
ūkio daviniais (pagal 1974, 1977 ir 1979 m. išleistą met-
raštį "Lietuvos TSR ekonomika ir kultūra"). Panašūs
rezultatai pasiekti tik po 10-25 metų po karo; kai kur
dar nepasiekti; vienoj kitoj srityje visai merdėjantys (linų,
avių auginimo), žinoma, kitur pralenkti.

Knyga parodo, kaip palyginti trumpu 22 metų nepri-
klausomybės laiku, Lietuvos žemės ūkis atsigoavo, pradėjo
naudoti naujus atauginimo būdus, apščiai pagamindavo
maisto visiems Lietuvos gyventojams ir dar daug jo eks-
portuodavo (ypač gyvulininkystės produktų). Mes ir mūsų
jaunosios kartos turime kuo pasididžiuoti.

Pakviesta kalbėti rašytoja Danutė BINDOKIENĖ, atli-
kusi dalį šios knygos spausdinimo darbo, pasakojo, susiza-
vėjusi knygą, ją beperrašinėdama. Iš jos kylanti tarsi
tautinė propaganda - tiek pažangos Lietuvos žemės ūkyje
padaryta, tiek pasiekta žmonių aprūpinime!

Jai kilęs ir klausimas: kaip tas konservatyvusis ūkinin-
kas lietuvis, pasidavęs naujo, pažangaus ūkininkavimo rei-
kalavimams?! Atsakymas - tai lietuvių ūkininko meilė
savo žemei. Jis greit suvokė, kad pažanga naudinga jo
mylimai žemei ir jam pačiam. Todėl su visu kantrumu ir
lietuvišku užsispyrimu vykdė ją ir džiaugėsi vaisiais.

Jos įtaigojimu, turbūt, pakviestas poetas Kazys BRA-
DŪNAS, kitados priklausęs "žemėninkų" poetų grupei,
tartum prigludęs "prie alsuojančios žemės", paskaitė tris
žemės meile alsuojančius savo eilėraščius: "Darbo ban-
gose", "Vakaro maldoj" ir "Pėdos arimuose". Šio paskutinio,
štai, pirmasis posmas:

-AŠ, PRAVERTĖS DOBILIENOS PLUTĄ,
TUKSTANČIUS PĖDŲ PO JA RANDU -
KIEKVIENOJ VAGOJ SENOLIŲ BŪTA,
NEIŠPLOVĖ JŲ NEI LAIKAS, NEI VANDUO.

Knygos autoriaus giminaitė, svainės duktė Ramunė KU-
BILIŪTĖ pasakojo - ji nustebusi šios knygos šaltinių gau-
sa. Ji pati esanti bibliotekininkė ir žinanti, kaip sunku
surinkti knygai vertingus šaltinius, ypač kai iš Lietuvos

jie beveik neprieinami. (Beje, knygos autorius "Pratar-
meje" dėkojo jai, "padėjusiai kaupti literatūros šaltinius")
O jų knygoje tiek daug! Ir šiuo atžvilgiu, ji prilygsta
pačioms geriausios kitų kraštų ir autorių knygoms.

I vakaronės galą kalbėjo a.a. Broniaus našlė Monika
POVILAITIENĖ, atvykusi iš Toronto. Ji esanti labai dėkin-
ga savo vyrui už šią knygą, už jo meilę ir gyvenimą
drauge 34 metus (jai autorius šią knygą dedikavo). Jis
niekada nereikalaudavęs atpildo nei iš žmonių, nei iš
savo mokinių. Niekada negaisdavęs laiko gincams. Buvęs
labai darbštus ir stengdavęsis visiems padėti.

Jam šios knygos tema senai rūpėjusi. Skatindavę ir
draugai iš Lietuvos ir iš čia. Plačiai rinkęs medžiagą.
Tam darbui negailėdavęs nei laiko, nei lėšų. Prie šios
knygos rašymo dažnai dirbdavęs po 16 valandų per parą.
Nesiskundęs širdimi. Tačiau gavęs širdies priepuolį ir
staiga miręs. Knygą baigęs rašyti savaitę prieš mirtį.
Knyga būsianti paminklas Lietuvai, todėl rūpinęsis, kaip
ją parašyti ir atspausdinti.

Nespėjo. Tuo pasirūpino kiti, ypač jo gausūs draugai.
Velionio našlė labai nuoširdžiai padėjo knygos leidėjui
- dr. Br. Povilačio knygos leidimo fondui, jo nariams,
gausiems rėmėjams, knygą spaudai paruošusiam velionio
svainiui, savo broliui agr. Petriui Lukoševičiui, visiems
prie šios knygos pasirodymo prisidėjusiems asmenims,
šios vakaronės programos atlikėjams ir gausiai susirinku-
siems dalyviams. Tada ji savo sesers Karolinos KUBILIE-
NĖS ir brolio P. Lukoševičiaus vardu pakvietė visus prie
užkandžių. P. Daugintis

KAS LAIMĖJO LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMŲ KONKURSA?

JAV LB Švietimo Taryba peržiūrėjo jos skelbto
konkurso dalyvių siuntas. Dalyvavo 17 jaunuolių, kai ku-
rie buvo atsiuntę po du ar tris albumus.

Iš 25 prisiųstų albumų du laimėjo pirmąsias vietas
- K. Jakštytė ir T. Vasiliauskas (abu Kristijono Donelaičio
Lituanistinės Mokyklos mokiniai), trys laimėjo antrąsias
vietas - L. Augiūtė, R. Kvantaitė ir J. Valkiūnas (taip pat
iš Kristijono Donelaičio Lit. Mokyklos). Ketvirtą vietą
V. Vygantaitė (Aukštesnioji Lituanistinė Mokykla). Liku-
siems septyniems buvo paskirtos penktosios vietos.

Konkurso komisija džiaugėsi parodytu susidomėji-
mu ir pabrėžia, kad kai kurie albumai yra aukštos me-
ninės vertės ir didelių pastangų išdava.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
- įsikūręs nuosavose namuose -

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
"TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 27 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%	asmenines paskolas 12.5%
santapas 5.75%	nekiln. turto pask. 1 m. 10.75%
kašd. pal. taupymo s-ta .. 5.25%	nekiln. turto pask. 3 m. 11.75%
90 dienų indėlius 8.25%	Nemokamas čekių ir
1 m. term. indėlius 9.5 %	sąskaitų apmokėjimo
1 m. term. ind. mėn. pal. . 8. %	patarnavimas.
3 m. term. indėlius 10. %	Nemokama narių gyvybės
RRSP ir RRIF (pensijos) 7. %	drauda pagal santaupų
RRSP ir RRIF 1 m. 9.5 %	dydį iki \$2,000.
RRSP ind. 3 m. 10 %	ir asmeninių paskolų
	drauda iki \$25,000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir ketvirtadieniai - nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniai - nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniai - nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniai - nuo 9 val. r. iki 12 val. r. Liepos - rugpjūčio mėn. šeštadieniai uždaryta.

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS I

533-1121 (416) 822-8486

* GAIŠRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Dino VALYKLA
SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZONŠAS

495-800 AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Vilho Emard
766-2667

1988 METŲ
EKSKURSIJOS

I VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

4. Liepos	6 - 20	6. Rugpjūčio	17 - 31
5. Liepos	13 - 27	7. Rugpjūčio	7 - 21

EKSKURSIJŲ KAINOS: 2.-ji - \$2016.00; 3.-ji ir 7.-ji - \$2284.00; 4.-ji ir 5.-ji - \$2384.00, įskaitant vizą ir draudą (cancellation, accident ir medical/hospital). Visos grupės 11 dienų Vilniuje ir 1 dieną Maskvoje. Po Vilniaus galima važiuoti į kitus miestus ilgesniam laikui pagal Jūsų pageidavimą. Užsirašyti bent 45 dienas prieš išvažiuojant, įmokant \$200.00 depositą. Likusi suma reikalinga sumokėti 30 dienų prieš išvažiuojant. Ekskursijas 2-ą, 5-tą ir 7-tą lydesiu aš pats. Montrealiečiai išskrenda iš ir grįžta į Montrealį. Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu:

V. Bačėnas
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1
Kreiptis : V. BAČENAS, Tel.: (416)-593-0600.
iki 11 val. r. ir po 6 val.p.p. Tel: (416)-245-

GUY RICHARD
ROOFER - COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys
GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja.
Darbo atlieka sąžiningai ir prienamomis kainomis.
Stogo dengimui ar taisymui skambinkite : **364-1470**

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME
J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que..
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

montreal

"NL" REDAKCIJA IR DARBUOTOJAI ATOSTOGAUS nuo LIEPOS mėn. 11 d. iki RUGPJŪCIO mėn. 8 dienos.

Administracija veiks ir toliau tuo laiku. Bus įjungta telefoninė mašinėlė /answering service/ ir po 4-to suskambėjimo galėsite įkalbėti savo pranešimus.

VISIEMS - dar kartą linkime MALONIŲ, IDOMIŲ ir SAUGIŲ ATOSTOGŲ!
"NL"

• Į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės VII-tąjį Seimą, vykusį Toronte š.m. birželio mėn. 28-30 d.d. iš Montrealio jame dalyvavo dr. Petras Lukoševičius ir Arūnas Staškevičius.

Naujai įšventintas kun. P. MALIŠKA atliko pirmas krikštynas 1988 m. birželio 25 d. pakrikštydamas Teresės ir Antano Mickų antrąjį kūdikį. Iš kairės: Krikšto tėvai-Marytė Adamonytė ir Benis Barisa, Teresės ir Antano Mickų kūdikis Pauliukas, kun. P. Mališka ir tėvai. Nuotr. A. Celteriūtės

trečiadieniais ir penktadieniais nuo 10 val. iki 6 val. Šiuo metu ypatingai val. v., antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 val. - trūksta negatyvios kraujo grupės.

ŽAVINGOS ATOSTOGOS

ant Meksikos įlankos kranto, vėsiamam, istoriniam, verandų ir senų ažuolų apsuptam dvare. Ištaiginga ir rami aplinkuma, 60 mylių į rytus nuo New Orleans; kambariai su atskirom voniom, balto smėlio paplūdimis, pietietiškos ir jūrinės turistinės idomybės, lietuviškas svetingumas. \$60.- dienai su pusryčiais vienam, \$80.- porai ir \$15.- vaikui. Didelis restoranų pasirinkimas, ypač jūrinio maisto. Sveikatingas maistas namuose pagal susitarimą.

E. JAUNIS, "High Oaks" East Beach, P.O. Box 374, Pass Christian, MS, 39571. Tel: 601-452-2257.

Dorvalyje skubiai PARDUODAMAS 2-ju butų namas: 6½ ir 4½ kambarių, ir "playroom" su krosnim. Labai gerame stovyje. Prašoma \$160,000. Skambinti D.N. Baltrukoniui Tel.: 737-0844 arba 273-9181.

IŠNUOMUOJAMAS

apsildytas 3½ kambarių butas Ville St. Laurent nuo liepos mėn. 1 d. ar vėliau, arti autobuso stoties ir prekybinių centrų. Nuoma - \$300.- mėnesiui. Tel.: 696-1300 arba 334-3344

Maurice Electric Ltee

ENTREPRENEUR ÉLECTRICIEN ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A, ALLION LASALLE, QUE. H8P2C5

TEL: 366-5484

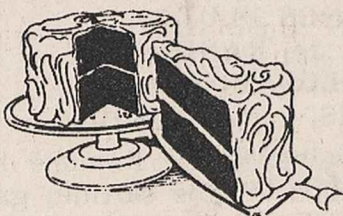
PASTATŲ KANALIZACIJOS VALYMO SPECIALISTAS (CMG)

ir VAMZDŽIŲ (PLUMBING) TVARKYMO REGISTRUOTA ĮSTAIGA

atlieka darbus, kreipiantis į COSTA, Tel.: 733-9878

WAWEL

LENKŲ CUKRAINĖ

- Gâteaux • Biscuits
- Gâteaux au fromage
- Pain • Câté
- Meilleurs beignets (Ponchiki)
- Įvairūs pyragaičiai
- Spurgos
- Sausainiai
- Agurkiniai ir kitokie pyragai

2524, Ontario E. Mtl 524-3348

PRISTATO VESTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laiku (Storage)
- * Taisau ir remodeliuoju
- * Siuvu ir parduodu.

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai:
844-7303 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS PASSEPORT - COMMERCIAL MARRIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel.: 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE ST. MONTREAL QUE H4E 2A8 Tel: 766-5827; 766-5830

SKYRIA: 3907 A ROSEMONT Blvd. ir ŠV. KAZIMIERO P-ja

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAI VIRŠ \$25,000,000 REZERVAS VIRŠ \$1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ... 9¼%	TAUPYMO - specialios 5¼%
TERM. INDĖLIUS:	TAUPYMO - su gyv. dr. 5 %
1 metų..... 8½%	TAUPYMO - kasdieninės.. 4¼%
180 d. - 364 d. 7½%	EINAMOS 4½%
120 d. - 179 d. ... 7¼%	RRSP ir RRIF term. 9½%
60d. - 119 d. 7 %	RRSP ir RRIF taup..... 6 %
30 d. - 59 d. 6¼%	

IMA UŽ:

NEKILN. TURTO nuo 10¼% ASMENINĖS nuo 11½%

VĒLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. Antr. Treč.	9:00 - 3:00	-----	-----
Ketvirtadieniais	12:00 - 8:00	4:00 - 8:00	-----
Penktadieniais	10:00 - 6:00	2:00 - 6:00	-----

Vasaros sezono laiku nuo GEGUZĖS 15 d. iki SPALIO 15 d. SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas.

RESTORANAS KOSTAS

Specialybe - "BROCHETTERIE" -

RECEPTION HALL, tinkama banketams

ir kitiems susibūrimams. ĮVAIRŲS GĖRIMAI.

6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.

Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

LASALLE AUTOMOBILE INC.

Dodge Chrysler
Camions Dodge Trucks

- * Automobilių nuoma
- * Naujų ir varotų pasirinkimas
- * Pardavimas
- * Aptarnavimas

366-7818

1050 Lapierre
coin La Verendrye

Member

Foto M.L.S.
SISTEMA

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS
PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181Namy: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

C. I. B.

GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1T7

FINANCIAL SERVICES
& INSURANCE

PETER SODO ir JOHN POLCARI

Profesiniai patarnavimai
finansų reikalais:

*Annuities*R.R.S.P.*Finansų ir mokesčių planavimas
4999 St. Catherine St. West, Suite 450, Westmount, H3Z 1T3
Tel: 481-0311

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. HIT 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

VASAROS PROGRAMOS PARKUOSE

Ne visi turi galimybės ar noro išvykti vasaros metu iš Montrealio. Pajvairinimui ir progą praleisti įdomiau laiką po atviru dangum siūlo mūsų šauliai (žiūr. skelbimą).

Taip pat Montrealio Vyrų Oktetas pasirodys dainų festivalyje Chateauguay (plačiau pranešta praeitame "NL" nr.), o LES SORTILÈGES - žymiausia folklorinių šokių grupė Quebec'o provincijoje, remiama miesto savivaldybės, šoks serijoje spektaklių Parc Lafontaine estradoje. Jų pasirodymai vyks nuo 13 liepos iki 7 rugpjūčio, 8 val.v.,

nuo trečiadienio iki šeštadienio. Liepos 17 d. - sekmadienį -2:30 val.p.p. įėjimas nemokamas.

• RAUDONASIS KRYŽIUS susirūpinęs, kad sumažėjo kraujo davimas, ragina atostogoms prasidėjus, nepamiršti, duoti kraujo. Nuolatiniame kraujo davimo centre 3131 Sherbrooke Str. East tą procedūrą galima atlikti pirmadieniais,

Dr. PHILIP STULGINSKI

D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS

8606 Centrale, kampas 45-th Ave.,

Suite 209, Que., H8P 1N5

Tel.: 364-4658

Dr. Gaëtan BÉRARD, D.M.D.

Dantų gydytojas - chirurgas

466 A. boul. des Laurentides

Pont Viau, Laval, H7G 2V1

(Prie boul. Concorde)

Skambinti Tel: 662-1177

M. CUSSON VAISTINĖ

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sėkmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.

Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING

1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L6

Tel.: 931-4024

Notarai

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

Suite 1143, Sun Life Building

1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6

Tel. (514) - 871-1430